

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVI П'ЯТНИЦЯ, 17 ВЕРЕСНЯ 1999 ЧИСЛО 38 VOL. CVI FRIDAY, SEPTEMBER 17, 1999 No. 38

Схвалено проєкт державного бюджету України на 2000 рік

Збільшення соціяльних видатків стане визначальною особливістю Державного бюджету України на 2000 рік. Зокрема, порівняно з 1999 роком у зведеному бюджеті витрати на соціяльний захист зростуть на 15 відсотків, на освіту – на 4 та на охорону здоров'я – більш як на 8 відсотків. Такі показники містить проєкт бюджету 2000 року, прийнятий в цілому 13 вересня на засіданні Кабінету Міністрів.

Оцінюючи цей документ, Прем'єр-міністер Валерій Пустовойтенко відзначив, що в ньому на підставі бюджетної резолюції враховано пропозиції Президента України щодо значного збільшення соціяльних виплат.

Для цього віднайдено реальні додаткові джерела надходжень, на які не вплинуть непередбачувані економічні негаразди.

Проте, як зазначив міністер фінансів Ігор Мітюков, бюджет-2000 розрахований на основі діючого законодавства, яке не дає можливости у повній мірі забезпечити необхідні надходження до бюджету. Тому реальність його залежатиме від прийняття Верховною Радою ряду законів, що сприятимуть піднесенню виробництва та наповненню бюджету. Зокрема, остаточне схвалення лише двох законопроєктів - про місцеві податки та про податок на нерухомість – означатиме наповнення місцевих бюджетів на 1.3 блн. гривень.

Важливим є удосконалення механізму взаєморозрахунків між Державним та місцевими бюджетами.

Остаточно проєкт державного бюджету України на 2000 рік має бути поданий до Верховної Ради до 15 вересня.

(ДІНАУ).

Є таке село під Києвом – Требухів

Біля 7 мільйонів школярів та 1.5 мільйона студентів – така нині навчальна авдиторія в Україні. У школі села Требухова, що під Києвом, навчається понад тисяча дітей. Цього року 95 першоклясників сіли за парти. Якщо так рясно дітвори в селі, значить село має перспективу.

Читайте розповідь Віталія Карпенка на стор. 5 і 6

500,000 дол. для Українського Національного Музею

Недавно губернатор Джордж Раєн і Перша Лейді стейту Іллиной Лура Линн Раєн влаштували Український День у губернаторській палаті в Спрінгфілді, столиці стейту. Під час тієї події можна було оглянути виставку українського мистецтва та насолоджуватись виступами традиційних музичних ансамблів. Тоді ж губернатор Дж. Раєн вручив чек на суму 500,000 дол. для Українського Національного Музею.

На знімку, на підвищенні (зліва): Христина Сютрик, Богдан Ватраль –президент Української Кредитової Спілки, сенатор Володимир Дудич, д-р Юрій Грицеляк – президент Українського Національного Музею, Ярослав Ганкевич – заступник директора УНМ, губернатор Дж. Раєн, Борис Базилевський – Генеральний консул України в Чикаго, Єпископ Михайло Вівчар і дружина губернатора Л. Раєн. У першому ряді: Микола Арлов, Барановський, Михайло Ватраль, Адріян Білик, Лора Шеп, Данієл і Маркус Оверки, Катерина Барановська, Вікторія і Андрея Сеники, Олександер Сютрик, Микола Слобідський і Лариса Чайковська.

Віктор Ющенко: реформи здійснено, гривня стабільна

Підбиваючи підсумки 3-ої річниці грошової реформи, голова Національного банку України Віктор Ющенко заявив на прес-конференції у Києві, що реформу проведено успішно, створено стабільну грошову одиницю, принципи прозорости та неконфіскаційности, що були основою у проведенні реформи. Обмін карбованців на гривні НБУ і сьогодні здійснює на тих же принципах, що й три роки тому. За словами головного банкіра, "турбот з гривнею немає". Хоча залишається проблема – рівень фіскальних та структурних змін повинен бути адекватним до рівня стабільности грошей. Віктор Ющенко переконаний, що бюджет цього і наступного років – серйозна можливість утримати ситуацію співвідношення цін і грошей на рівні европейських стандартів. Стабільність грошової одиниці змінила, за словами В. Ющенка, і структуру грошових агрегатів. Так, найбільш мобільний компонент – готівка – зараз складає 43.5 відсотка. У 4 рази збільшився ресурс і швидкість обігу завдяки введенню платіжної електронної версії обігу. Основні висновки реформи: стабільна гривня продемонструвала здатність до мультиплікації, подруге, на-

(Закінчення на стор. 2)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Рішення про надання кредитів схвалено одноголосно

Рада директорів Міжнародного валютного фонду одноголосно схвалила рішення про надання Україні частини кредиту у розмірі 180 млн. дол. США за програмою розширеного фінансування (EFF). Рада директорів МВФ відзначила досягнення України в економічному розвитку: проведення структурних реформ, оперативне та гнучке управління бюджетними ресурсами, кваліфіковані дії уряду та Національного банку. Разом з тим на засіданні у Вашінгтоні йшлося і про проблеми, які можуть дестабілізувати макроекономічну ситуацію в Україні в майбутньому: повільний темп структурних перетворень, слабка координація діяльности законодавчої та виконавчої гілок влади. Україна щомісяця отримуватиме по 70 млн. дол. Керівник представництва МВФ в Україні Анрі Гескьєр повідомив, що крім цієї частини кредиту, до кінця вересня Україна отримає ще одну в обсязі 90 млн. дол., а всього до кінця року – 300 млн. дол., "за умови, що всі узгоджені макроекономічні показники будуть виконані Україною в запланованих обсягах".

Японія може надати Україні 80 мільйонів дол.

Україна може отримати від Японії два кредити загальною сумою 80 млн. дол. – про це йшлося на зустрічі віцепрем'єр-міністра України з питань економіки Сергія Тигипка з щойно призначеним Надзвичайним і Повноважним послом Японії в Україні Сітосі Хомдою. Один з них (експортний) передбачає надання Україні 45 млн. дол. Сторони, між іншим, розглядають можливість здійснення за його допомогою трьох імовірних проєктів: закупівлю реанімаційно-протишокових автомобілів, закупівлю обладнання для модернізації та переоснащення обласних телерадіокомпаній, а також забезпечення нових виробничих можливостей суднобудівного заводу "Океан".

УНА-УНСО звинувачує Кучму у використанні коштів єврейської громади

"Хтось боїться, що його передвиборча кампанія не буде профінансована представниками національности, до якої належить секта гасидів ", – заявив у п'ятницю на прес-конференції голова проводу УНА-УНСО Андрій Шкіль. За його словами, "хтось" не може бути "ні Морозом, ні Ткаченком, ні Марчуком, ні навіть Симоненком, а лише людиною, що має владу над місцевими державними адміністраціями, тобто – нинішнім Президентом". Цю заяву викликало рішення Уманського міського суду не дозволити проведення політичною партією УНА-УНСО 11 вересня у м. Умані науково-теоретичної конференції "Коліївщина, національно-визвольне повстання 1768 року" і низки масових заходів, пов'язаних із нею. Суд обґрунтовував своє рішення тим, що саме в той час об'єднання гасидів зустрічатиме Новий рік, тому немає гарантії, що не виникнуть сутички між праворадикальною УНА-УНСО та єврейською громадою.

НРУ провів віче на Софіївському майдані

"Незважаючи на те, що по Народному рухові України наносилися нищівні удари – знищили лідера В'ячеслава Чорновола, спробували розколоти організацію – Рух міцніє, бо це народна партія", – заявив голова НРУ Генадій Удовенко на вічі, що відбулося на Софіївському майдані з нагоди 10-річчя НРУ. На зібранні було ухвалено звернення, де відзначається велика історична заслуга Руху у здобутті Української незалежности. Однак, незважаючи на цю обставину, "Рух жодного дня не перебував при владі". Обрання президентом кандидата від Руху Г.Удовенка є політичним заповітом В.Чорновола, наголошують автори звернення. На вічі було підтримано ініціятиву столичної організації Руху про спорудження пам'ятника В.Чорноволові в Києві. Цього ж дня перший пам'ятник В.Чорноволові було відкрито у Каневі.

За інформаціями УНІАН і ДІНАУ

ТІЛЬКИ ФАКТ

Керівники турецького міста Кьорфез висловили Українській державі щиру подяку за допомогу, яку надала Україна Туреччині під час ліквідації наслідків руйнівного землетрусу.

◆

Верховна Рада України прийняла постанову про погашення заборгованости з виплати стипендій студентам усіх навчальних закладів до 1 листопада. Для цього потрібно віднайти сьогодні 66 мільйонів гривень.

◆

Гуманітарну допомогу у сумі 50 тисяч долярів отримав Національний фонд соціяльного захисту матерів і дітей "Україна-дітям" від швайцарської фірми "Trisa". Тільки за цей рік Національним фондом залучено коштів і матеріяльних цінностей на суму понад 12 мільонів гривень.

◆

Президент США Бил Клінтон привітав Л. Кучму з прибуттям українських військ до Македонії для участи в миротворчих силах у Косові. На думку Б.Клінтона, нині українські та американські вояки мають унікальну можливість бути пліч-о-пліч, захищаючи мир у Косові.

◆

З України до Европейського суду з прав людини надійшло 1257 звернень. З поданих заяв зареєстровано 349, проте такими, які підлягають розгляду в Европейському суді, визнано лише 6. Загалом до Европейського суду надійшло понад 10 тис. скарг, з них 20 відс. – з Туреччини, а також Польщі й Італії.

◆

В лікарні Харкова почало діяти обладнання для операційних і реанімаційних палат, передане США в рамках українсько-американського проєкту "Надія". Сума наданої допомоги перевищує 15 млн.долярів, що є найбільшою такою акцією в Україні.

◆

Курс гривні:

1 доляр США	–	4.53 грвн.
1 евро	–	4.68 грвн.
1 німецька марка	–	2.40 грвн.
1 рос. рубль	–	0.17 грвн.

Віктор Ющенко...

(Закінчення зі стор. 1)

дала можливість широкого доступу до кредитних ресурсів, що викликало пожвалення іноваційного процесу, потретє, рівень довготермінових кредитів зріс з 3 до 12 відсотків, почетверте, і це найголовніше, зараз спостерігається реальний приріст кредитних ресурсів для довгострокового інвестування української економіки. Ще одним важливим вислідом стабілізації грошової одиниці, на думку голови НБУ, є кредит довіри у громадян нашої держави до банківської системи у цілому. Так, за період з 1 серпня 1996 року по 1 серпня 1997 року обсяг вкладів населення зріс на 84 відсотки. У 1999 році тенденція збереглася. Протягом 7 місяців поточного року обсяг вкладів у комерційних банках України збільшився на 620 млн.грн., або на 20.1 відсотка, у т.ч. у національній валюті – на 17.2 відсотка, в іноземній – на 24.2 відсотка.

Як відзначив голова НБУ, стабільність національної грошової одиниці сприяла і сприяє постійному зниженню відсоткових ставок банківської системи. Їхній середній рівень за кредитами знизився з 66.2 відсотка у серпні 1996 р. до 47 відсотків у липні 1997 р., за депозитами - відповідно з 25.4 до 17.9 відсотка. Ця тенденція спостерігалась і у поточному періоді. Таким чином, підсумовуючи наслідки гривневої реформи, Віктор Ющенко вважає, що грошова реформа в Україні проведена успішно, завдання, які були поставлені перед нею, виконані, що сприяло розвитку економіки України в цілому.

(ДІНАУ)

Терористичні акти у Москві

МОСКВА. – У понеділок,13 вересня, хвиля страху та безпорадности прокотилася столицею Росії, коли на світанку другий, в останніх чотирьох днях, сильний вибух цілковито знищив восьмиповерховий мешканевий будинок, вбивши понад 100 людей.

Покищо ніхто не взяв на себе відповідальности за цей злочин, але офіційні чинники кажуть, що це діло войовничих ісламців, які свою війну з Кавказу перенесли до російської столиці. Російський президент Боріс Єльцин, виступаючи на телебаченні, зазначив, що „ тероризм оголосив війну російському народові". Однак, щоб хоч частинно заспокоїти схвильованих мешканців Москви, він дав наказ посилити охорону летовищ, атомних електричних станцій та інші можливі приціли терористичних замахів.

Місце зруйнованого восьмиповерхового житлового будинку в Москві.

Щоб не залишатися позаду, московський посадник Юрій Лужков розпорядився, що всі приїжджі до Москви мусітимуть проходити переслухання та отримати дозвіл на перебування впродовж наступних трьох днів.

Це розпорядження Ю. Лужкова широко інтерпретується як прямий закид проти чеченців та інших кавказьких народів, які й без того є постійним прицілом місцевої поліції, зокрема тепер, коли російське військо веде боротьбу з повстанцями в Дагестані.

Однак ці зарядження не дають потрібних запевнень москвичам, які в більшості живуть у погано збудованих житлових будинках і котрі сумніваються у спроможності уряду їх охоронити.

Вибух у понеділок вразив людей зокрема тому, що у Москві давно не було ніяких терористичних замахів. Раптово минулого місяця стався невияснений вибух у манежському торговельному центрі недалеко від Кремля, де загинула одна людина, а 40 було поранених. Тоді в четвер, 9 вересня, вибух у південній частині Москви знищив мешканевий будинок, де загинуло 94 особи. Незвиклі до тероризму москвичі сприймали дотеперішні вибухи як непов'язані окремі випадки, а тепер більшість уважає це зловісними плянами тероризму проти мирного населення.

Збагнувши це та не вірячи у спроможність державних і місцевих чинників захистити людей від майбутніх подібних випадків, москвичі у своїй розгубленості намагаються знайти когось чи щось, на кого б звалити вину – це полегшує горе і притуплює почуття безпорадності.

Пересічні громадяни, а зокрема прихильники колишнього Союзу кажуть, що всьому винна демократія. Політики натомість звинувачують уряд Б. Єльцина в „цілковитій неготовності" боротися з тероризмом. Ще інші уважають, що найбільше вини за владою, котра постійно запевняла москвичів, що відділи безпеки надійно контролюють ситуацію.

(За матеріялами американської преси)

АМЕРИКА І СВІТ

Колишній член Уряду визнав себе винним

ВАШІНҐТОН. – Напередодні судової розправи, після чотирирічного слідства, Генрі Ціснерос, колишній секретар Департаменту житлового будівництва та розбудови міст в Уряді Президента Билла Клінтона, признався до злочину – неправдомовности в розмовах з аґентами ФБІ. Цим кроком він оминув не тільки судовий розгляд 18 кримінальних оскаржень, що й змусило його зрезигнувати зі згаданого становища, але й можливість ув'язнення. В іншому випадку Г. Ціснеросові загрожувало п'ятирічне ув'язнення за кожне окреме оскарження, а з визнанням вини незалежний прокурор Дейвид Барретт вимагає тільки 10,000 дол. кари.

Новий Генеральний губернатор Канади

ОТТАВА. – Канадський прем'єр-міністер Жан Кретієн іменував колишню журналістку телебачення Адріянну Кларксон новим Генеральним губернатором країни – представником королеви Єлисавети II. А. Кларксон, яку дитиною в часі Другої світової війни евакуювали з Гонг-Конґу, є першою іміґранткою, котрій припала шана виконувати цю найвищу церемоніяльну функцію в Канаді.

У В'єтнамі відкрито консулят США

ГО-ЧІ-МІНГ-СИТІ, В'єтнам. – У серці старого Сайгону, на місці, де колись височів будинок американської амбасади, з даху котрого 24 роки тому гелікоптером втікав американський амбасадор, минулого тижня відкрито новий консулят Америки. Новий будинок американського консуляту є скромним у порівнянні з будинком колишньої амбасади, що його зруйновано минулого року. На формальному урочистому відкритті новозбудованого консуляту була присутня секретар Державного департаменту Маделин Олбрайт, яка говорила про змінну динаміку обидвох країн та їх рішучість у прямуванні до кращого майбутнього.

Ув'язнені пуерторіканці прийняли президентське помилування

ВАШІНҐТОН. – У вівторок, 7 вересня, Білий Дім повідомив, що 12 із 16 ув'язнених членів пуерторіканського націоналістичного угрупування погодились на умовне помилування Президента Билла Клінтона. Одинадцять з них будуть звільнені в наступних кількох днях, а 12-му зменшено його 55 річний присуд ув'язнення і його звільнять за п'ять років. Два інші ув'язнені члени угрупування Збройних сил національного визволення відмовилися від президентського помилування. Одною з передумов Президента була вимога відректися від вживання терористичних засобів для осягнення їхньої мети – незалежности Пуерто Ріко. Крім них, Роберто Малдонадо-Рівера та Норман Рамірез-Талавера вже були звільнені з ув'язнення кілька років тому, відбувши свій термін засуду за пограбування бронемашини у Вест Гатфорді, Коннектикат. Вони обидва покищо не відповіли на пропозицію помилування. Їхня позитивна відповідь звільнила б їх з дальшої виплати присуджених грошевих покарань за скоєний злочин.

Зустріч-гостина Союзянок

У неділю, 26 вересня, в 4-ій год. по полудні в Українсько-американському клюбі у Савтпорті, повіту Фейрфілд, стейту Конектикат, 73 відділ Союзу Українок Америки влаштовує зустріч-гостину, на котру запрошує українську громадськість.

Зустріч дасть можливість запізнатися зі союзянками, їхньою довголітньою діяльністю, вичерпно дізнатися про історію місцевого відділу СУА та пляни на майбутнє, а також придбати нових членок, які б набиралися досвіду, співпрацюючи зі старшими подругами, і цим самим поповнили б ряди та підсилили б активну діяльність цієї дуже важливої жіночої орґанізації.

На зустріч-гостину запрошена Надія Шміґель, референтка Суспільної опіки Головної Управи СУА.

Для дальшої інформації просимо телефонувати до голови 73-го відділу СУА Роми Гайди на число: **(203) 261-4530** або заступниці Галини Балабан на число **(203) 255-5461**.

Місце зустрічі-гостини:
Ukrainian-American Club, 279 Kings Drive, Southport, CT (I-95, exit 19).

Орися Яновська, секретар відділу.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор – Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Ігор Пилипчук, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка – Павло Стокотельний; Реклама – Марія Осцїславська, Марія Шепарович; Адміністратор – Володимир Гончарик.

„А какая разніца?"

Недавно в Києві померла старенька жінка, що більшість свого життя прожила в селі, і її дорослі вже діти замовили у похоронній установі необхідні в такому випадку жалібні стрічки з написами і табличку на могилу. Коли прийшли їх забрати, то виявили, що, всупереч замовленню, тексти написано російською мовою. У відповідь на свою незгоду вони почули: „А какая вам разніца?"

На весіллі свого приятеля в українській родині побував українець з Америки і пересвідчився, що усі розмови і промови звучать російською. Він не розумів тостів і вітальних слів, які виголошували гості і ведучі свята, а коли спробував привернути увагу до свого становища,то зустрів здивовані погляди присутніх: „А вам нє всьо равно?"

У кожному з цих випадків ніхто не змушував людей вживати саме російську мову, а працівники похоронної установи сказали, що у більшости випадків люди не кажуть їм, якою мовою провадити послугу, якою писати на табличках і стрічках.

Що за дивина діється в Україні? На демократичних мітингах, з високих трибун численні оборонці української мови докоряють Президентові України і її Верховній Раді за численні поступки у мовній політиці не на користь державної мови, а після мітингів знову повертаються до звичної в побуті російської мови. Напрошується висновок, що в багатьох випадках ніхто не змушує громадян України відмовлятися від української мови, і тільки від самих людей залежить вибір мови для спілкування. Недавній віце-прем'єр В. Смолій на офіційних зборах поступився бажанню прихильників російської мови і змінив свою українську, якою прочав промовляти, на російську, бо, мовляв, „какая разніца?" А міг би проявити і обов'язок державного мужа і людський принцип, бо хто повірить, що його не розуміли мешканці України? Водночас, коли в незалежній Україні на базі виведеного з Польщі танкового з'єднання почалося формування школи прикордонників строкової служби, усі старшини – українці, росіяни, татари, представники інших національностей – відразу перейшли на українську мову. Спершу їхня вимова була таки химерною, тому співрозмовники із співчуття радили говорити звичною російською. „Але ж ми тоді ніколи не навчимося української!" – заперечили старшини прикордонної школи. Таких прикладів є чимало.

Отже, багатьом людям в Україні варто поміркувати про те, хто вони є, з якого роду, якою мовою мали б говорити не тільки на зборах, а й повсякденно. Сусідніх народів в Литві, Польщі чи Чехії теж посилено навертали до „общєпонятного", але вони, добре освоївши російську мову, не загубили і власної. Звісно, знання кожної додаткової мови збагачує людину, розширює її кругозір, тому варто знати інші мови, але на на шкоду батьківській. Варто також усвідомити, що заокеанські українці, домагаючись, щоб з ними спілкувалися українською мовою, чинять це не лише з патріотичних міркувань. Багато хто з них й справді не знає російської мови. Але щоб і корінні мешканці України байдуже ставились до того, якою мовою відправляти в останню путь матір-селянку? Або бунтували, коли урядовець вживає державну мову? Щось не в порядку з нашою людською гідністю, з нашим відчуттям громадянина своєї країни.

Щойно депутати Верховної Ради Г. Попов та І. Попеску подали законопроєкт, який наставляє чергову пастку українській мові. За цим проєктом у кожному регіоні має бути впроваджений поділ національностей на три групи відповідно до чисельности. Поділові має відповідати і вживана мова. Отже, за таким порядком на Донбасі, в Криму, південних областях України офіційно запанувала б російська мова, на Одещині – болгарська і молдавська, в Закарпатті – мадярська. Для української мови залишилася б лише Галичина. А тоді легко було б повернути її до становища сільської говірки. Цього й прагнуть хитромудрі реформатори, а точніше – вороги української мови. Вони добре знають: не буде мови – не буде держави. То ж чи лише з мовою борються попови й попеску в парляменті?

Всеукраїнське товариство „Просвіта" заявило протест з приводу цього проєкту, виклад якого вміщено в нинішньому числі „Свободи".

А в попередньому числі тижневика опубліковано листа Юрія Ганаса з Канади, який щодо мови нагадав нам жорстокий жарт, який вживається в тих колах, що глумляться над нашою мовою: „Ви говорите серйозно чи по-українські?" Дехто схильний відповісти на це: „А какая разніца?" Різниця надто велика і настільки зрозуміла, що просто не варто її пояснювати.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про любовні листи та інше писане слово

Скажуть вірні читачі О-Ки, що їй, „на старість літ", приходить на думку любовні листи – чи хіба ці, з далекого минулого? А саме про такі з далекого минулого, тут ідеться. Бо ж хто із мого покоління, а ще і дехто із молодшого не ховав, а може, і ще ховає найкращі для нього листи від милих йому осіб, хто не має приємности із певним сантиментом прочитувати їх часом і пригадувати гарне минуле? Правда, дехто мусів їх, в цей чи інший спосіб, з болем серця знищити, через політичні чи особисті причини, але для тих, що могли принаймні деякі із листів зберегти, – це справжній приватний скарб, який уміє оцінити лише людина, що їх має. Для декого вже сама можливість їх знову взяти в руки, і мати втіху не тільки зі змісту, а навіть від паперу чи запаху парфуми, що затримався на папері довгими роками, – це особлива приємність.

Але... так було колись, а сьогодні? Майже на кожній крамниці із листовим папером, чи взагалі паперами до писання, бачимо великий напис: „Випродаж". Ось зайшла я до крамниці із таким написом і оглядаю зі зацікавленням прегарно виконані листові папери зі запрошуючою низькою ціною, і шкодую, що вже не маю можливости їх використовувати, але продавець запрошує мене купити один із цих паперів, виснюючи, що із однією пачкою другу дають вже зовсім даром.

– Знаєте, тепер вже ніхто майже листовного паперу не купує, хіба ще такі із вашого покоління, – якось трохи ніякового усміхаючись, каже до мене молодий продавець. – „Ми вже пишемо тільки „і-мейл". Він не потребував мені це вияснити. Бо хто ж тепер пише на справжньому листовному папері любовні листи, як в кожної молодої людини є комп'ютер на руках? Як просто, але і як складно. Бо як затримати на спомин любовні листи, писані на комп'ютері? А передусім, як затримати їх лише для людини, для якої вони призначені? Всепанівний комп'ютер ще не існує дуже довго, а скільки подружніх трагедій викликали любовні листи на його екрані, що потрапили „не в ті руки"?

Бо ж теперішня техніка не залишає вже ніякої тайни, ніякої душевної розмови від серця до серця.

Ось їду автом з відкритими вікнами, а побіч, у сусідньому, при кермі – молода людина, одною рукою провадить авто, а другою тримає при вусі найбільш популярний тепер кишеньковий телефон і не шепоче, а просто кричить у вуличному русі: „Певне, кохана, що я тебе люблю". Це ще добре, що це звичайні слова, але тепер на вулиці стільки осіб голосно вживає такі телефони, що ви можете почути найінтимніші розмови. Чи всі вони настільки важливі, що їх доконче треба, їдучи вулицею чи їдучи автом, саме в цьому моменті говорити?

Але не тільки листи, любовні чи інші, стали тепер зовсім непотрібні. Інтелектуальний світ з повагою та турботою застановляється над майбутнім літератури, коли книжки стали пережитком, а бібліотеки і книгарні порожніють. Ті, що сьогодні ще представляють світовий літературний світ, застановляються, чи є конечним плекати писане слово і чи література не є вже історією минулого. Висувають також питання, навіщо мали б тепер люди передплачувати дорогі журнали, чи навіть газети, як все це можна майже даром знайти на Інтернеті.

Як далеко, отже, малий особистий екран комп'ютера може заступити людині це все добро, що досі було для кожної культурної особи незаступимим, як особиста переписка, журнал, газета і книжка? Можливо, що всеохоплюючі техніки знають, в який спосіб можна це все затримати назавжди і для майбутніх поколінь, як це було досі із писаним словом. Але коли саме тепер читаємо і слухаємо щоденно про те, яка невідома ще реакція комп'ютерської техніки на 2000 рік, від якого нас ділить лише три місяці, тоді насуваються різні питання, на які нам годі знайти сьогодні відповідь.

Як це добре, що чи сьогодні, чи з Новим Роком, я завжди можу повернутися до мого скарбу – любовних листів сорокарічної давнини...

О–КА

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи"

Є таке село під Києвом – Требухів

Фоторепортаж

1.

Відомий поет Микола Сом родом із цього села, тут його знає кожен і він кожного, тут живуть його родичі, тут він має город, де вирощує картоплю і нею "преміює" своїх бідуючих столичних побратимів по перу. Зрештою, він, мешкаючи в Києві, часто буває в селі не тільки у городніх чи родинних справах, але й у шкільних – Микола вчить дітей риторики та українського слова. На запитання, чи не простіше цим же займатись у якійсь із київських шкіл, відповідає твердо: "Ні, треба тут, бо це моя школа, я у ній вчився, отже, – треба. Та й село називається Требухів – від слова "треба".

Він залучив, а точніше затягнув до Требухівської школи багатьох відомих у Києві людей ("Хочете бути справді народними – будьте ближче до народу"): почесними вчителями тут стали професор Анатолій Погрібний, народні артисти Ніла Крюкова та Анатолій Паламаренко, заслужений діяч мистецтв Олександр Івахненко, відомі письменники Михайло Слабошпицький, Дмитро Білоус, Віктор Кочевський, Ганна Чубач та багато інших.

Власне, Микола запропонував поїхати разом першого вересня до Требухівської школи. По всій Україні цьогорічний День знань був масовим": біля 7 мільйонів школярів та 1.5 мільйона студентів – така нині навчальна авдиторія в країні. Але у Требухові своєрідна, ні з чим не зрівняна атмосфера. Шкільне подвір'я було вщерть заповнене святково вбраними дорослими і дітьми, затоплене осінніми квітами, розквітле усмішками.

Понад тисяча дітей навчається в цій школі, цього року 95 першокласників сядуть за парти. Якщо так рясно дітвори в селі, значить село має перспективу.

Не дивно, що все сільське керівництво прийшло привітати учнів і вчителів з початком нового навчального року: голова сільради Микола Зінченко, голова місцевого колективного підприємства (КСП) Олександр Барський, священик о.Анатолій, представники з району. Хвилювалася господиня, директорка школи Раїса Овдієнко. Требухівській школі 122 роки – про це можна дізнатися в любовно оформленому шкільному музеї, а Раїса Миколаївна у цій школі вже 30 років, та все одно хвилюється, як у перший раз.

Педагогічний колектив – це 85 вчителів. Я запитав директорку, яка найістотніша риса нового навчального року. Раїса Миколаївна не замислюючись відповіла: "У нас немає заборгованости у зарплаті".

На жаль, платня вчителів невелика, прожити тільки на неї неможливо. Тому усім, в тім числі й директорці, доводиться вишукувати додаткові резерви для прожиття. Такими додатковими резервами є городи, на яких вирощують картоплю та овочі, садочки на обійсті та домашнє господарство – корови, свині, кози, кури, качки, кролі. Ніхто не цурається роботи на присадибному господарстві і не соромиться цією роботою займатися.

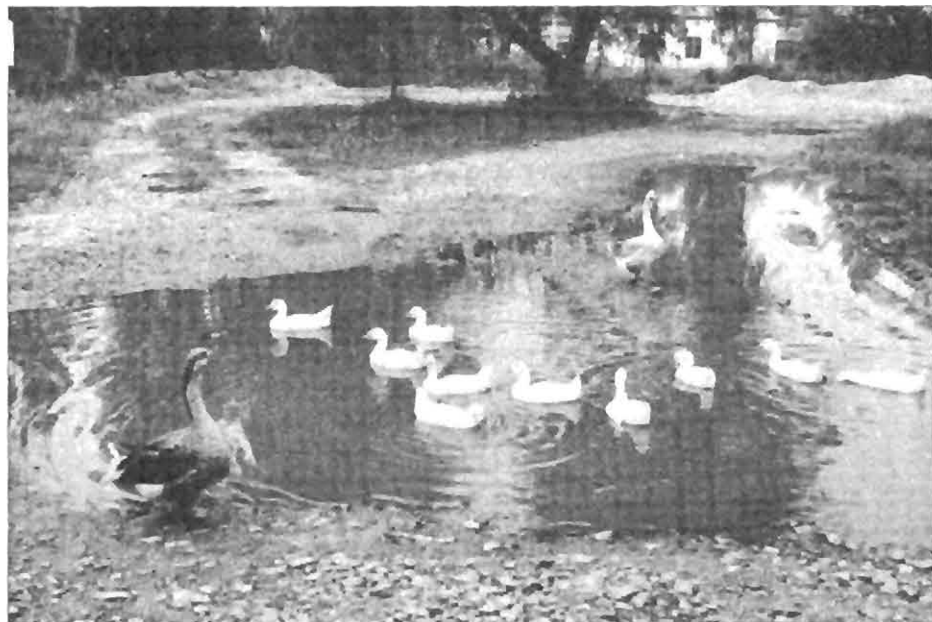
Раїса Миколаївна розповідає, що вирощеного на городі і в хліві вистачає для сім'ї, а дещицю доводиться вивозити на базар у Київ – як-не-як, а жива копійка.

Щоправда, допікає базарна мафія, яка здирає із селян понад державний тариф за місце на базарі та скуповує привезене оптом за заниженими цінами. Доводиться іти на це, бо бракує часу шукати правду чи самому ставати за прилавок.

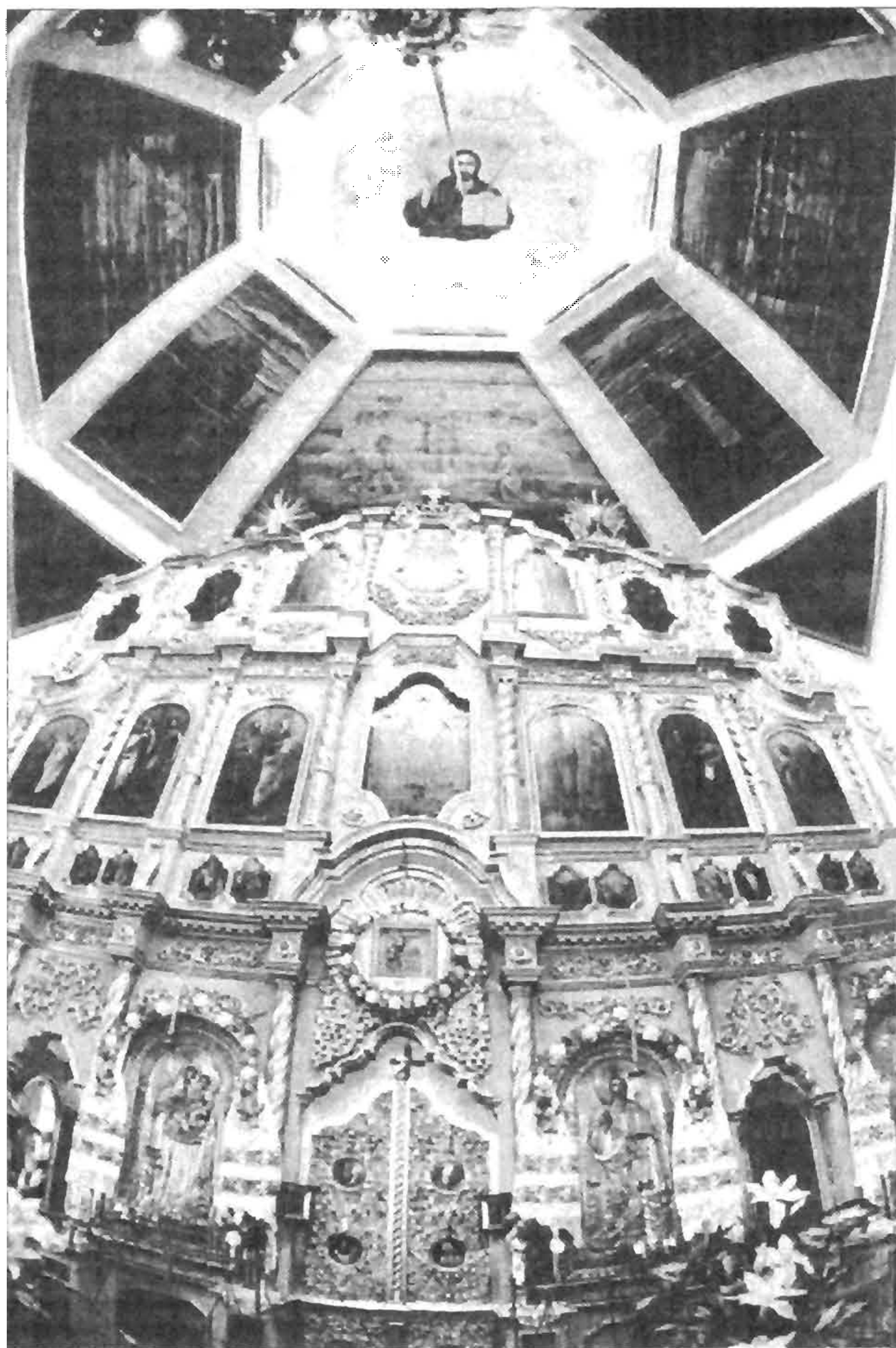
2.

Требухів – велике і гарне село. Тут дві з половиною тисячі дворів та близько семи тисяч жителів. Акуратні білі хати розкинулись не тісно, ніби розбіглися по рівнині, і потопають у зелені. Заасфальтована тільки одна, центральна вулиця. У центрі села – чимале плесо ставка. Верби задумливо розчісують свої пишні коси, на моріжку пасеться коняка, по ставку плавають качки і гуси.

У центрі села кілька крамниць. Одна із них, як і раніше, належить кооперації, називається вона "Техніка", хоча з техніки тут стоїть лише один мотоцикл з коляскою, купити який охочих, вочевидь, через безгрошів'я, покищо не знаходиться. Решта – продукти харчування, предмети широкого вжитку та різноманітний крам. На полицях можна побачити найдивовижніші комбінації товарів на продаж: хліб і мило, цукерки і цигарки, горілку і фотоплівки, одяг і канцелярські товари.

На сільській вулиці

Церковний іконостас

Буквально за 40-50 метрів ще одна крамниця, уже приватна. Асортимент товарів тут більше спеціялізований – тільки продукти, ціни практично не відрізняються від цін у "Техніці", але естетика і культура обслуговування набагато вищі.

Голова сільради Микола Іванович Зінченко спеціяльно завів нас до обох крамниць, щоб ми могли порівняти, як впливає приватний інтерес на загальний рівень торгівлі.

Ще кілька об'єктів загальносільського значення розташовані у центрі. Будинок культури, де кіно уже "не крутять", бо ніхто не відвідує, але проводяться молодіжні вечори і дискотеки.

Колись при Будинку культури був народний хор, тепер розпався. Працює, щоправда, так звана агіткультбригада, яка в розпал жнив виїжджає з концертами в поле.

Через дорогу, осторонь ставка, височить обеліск, поставлений як пам'ять про односельчан, які не повернулися із фронтових доріг минулої війни. 377 прізвищ викарбувано на граніті. Такі втрати села Требухів у Другій світовій війні.

Ще один пам'ятник – вождеві світового пролетаріяту і архітектові Радянського Союзу Леніну, – сором'язливо заховався в зелені дерев. Навряд чи можна його розцінювати як ностальгію за радянськими часами.

Літній електрик Михайло Шуляк на "провокаційне" запитання Миколи Сома, чому розпався Радянський Союз, відповів просто й образно: "Бо з плохого матер'ялу був зроблений – з комуняк, п'яниць і нероб!" Приблизно так думає більшість селян. Тому сьогодні кам'яному ідолові ніхто не поклоняється, на нього просто не зважають, але й не прибирають – так і стоїть запилений та облуплений. Голова КСП Олександр Барський байдуже відмахується: "Хай собі стоїть, їсти не просить!"

І хто зна, чого більше у цій відповіді: ідеологічної байдужости (нікому не заважає), селянської мудрости (навіщо тратити зусилля і кошти на демонтаж), чи тверезого розрахунку (а що, як до влади прийдуть комуністи і доведеться знову його відновлювати).

Зате до церкви требухівці не байдужі, навпаки – після багатьох років войовничого атеїзму потяг до релігії став масовим. Храм у селі давній – йому понад сто років, – дерев'яний і ветхий.

За радянщини церкву перетворили в комору. Під час війни на село впало три авіябомби – одна з них вцілила в криницю біля храму Божого. Очевидці розповідають, що водяний стовп знявся до неба; після цього криниці тут уже не було.

Отець Анатолій, привітний і балакучий чоловік, люб'язно провів нас церковним подвір'ям, запросив

(Закінчення на стор. 6)

Є таке село...

(Закінчення зі стор. 5)

до храму. Всередині церква досить простора, має чудову акустику, дуже гарний іконостас, за словами священика, роботи майстрів кінця XIX століття, прикрашений вишиваними рушниками. На запитання, скільки людей відвідує богослужіння, священик відповів, що рахувати не прийнято, бо то паства Божа.

Дерев'яній требухівській церкві понад 100 років

3.

Безумовно, центральна, головна і визначальна господарська структура села – колективне сільськогосподарське підприємство (КСП). Що й казати, нині в Україні сільське господарство у великому занепаді, типова картина: техніка розбита, молодь повиїжджала, цінова політика робить усіх банкрутами, подекуди люди не місяцями, а роками не отримують платні.

Не був винятком і Требухів – 22 місяці працівники не знали, що таке заробітна плата. Аж доки два з половиною роки тому не прийшов на голову Олександр Сергійович Барський. Кремезний, небагатослівний, хазяйновитий, він без зайвого галасу взявся за справу.

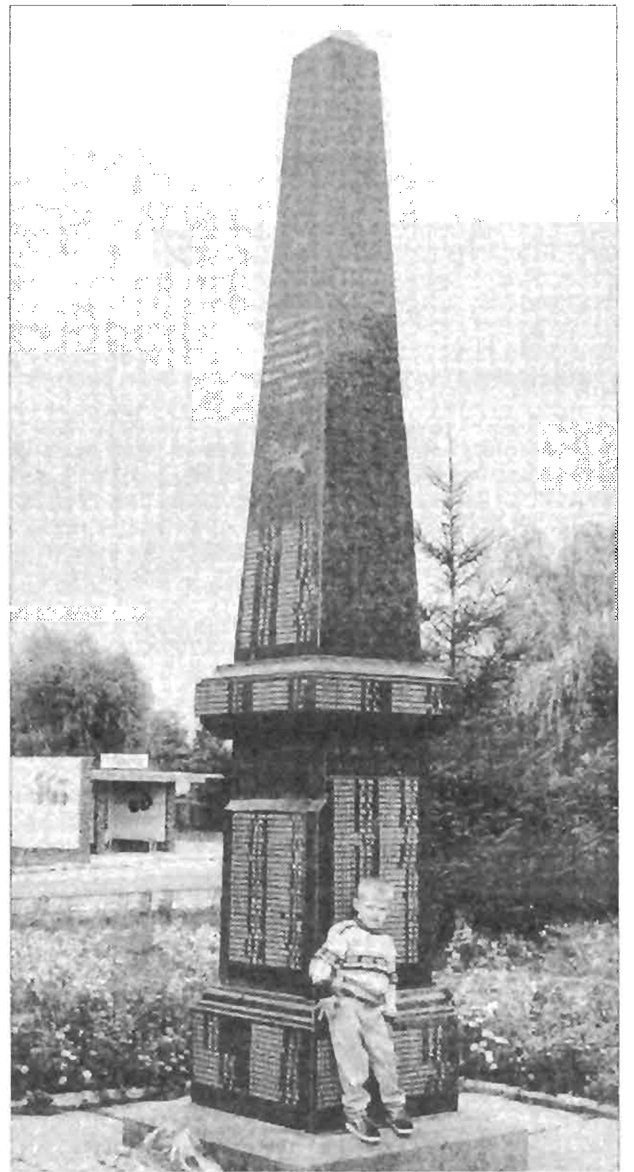
За рахунок розвитку допоміжних промислів, з'явилися такі-сякі фінанси. 320 гектарів саду дають немало фруктів: частина з них закладається на зберігання в холодильник, інша переробляється на місцевому консервному заводі. Запустили млин, крупорушку, пекарню, поставили на ноги тепличне господарство. Почали розливати мінеральну воду та вино. Пішли гроші. Поступово розрахувались зі своїми працівниками.

– Сьогодні ми не маємо заборгованості у зарплаті, – спокійно, як про буденну річ розповідає голова.

І тільки той, хто знає нинішню ситуацію в Україні, зможе оцінити ті неймовірні зусилля, яких довелося докласти, щоб досягти цього стану. Створено запас кормів для великої рогатої худоби (1080 голів) та свиней (549 голів, а коли Барський приймав господарство, було тільки 36). Іде спокійна, неметушлива і цілеспрямована робота.

Певно, має рацію Микола Сом, розхвалюючи своє рідне село Требухів. Село, яке пережило революцію і громадянську війну, витримало голодомор 1933 року, німецьку окупацію, радянський "рай", не зігнулось під час нинішніх негараздів і нужди, а чесно робить свою одвічну справу: сіє хліб, ростить дітей і вірить в кращі часи. Чи не в таких селах, чи не в таких людях закладена життєдайна сила України?

Віталій Карпенко.
Світлини **Григорія Кубланова.**

Пам'ятник 377 односельчанам, які не повернулися з минулої війни

До уваги потерпілих від нацизму та їхніх нащадків

Останнім часом з'явилися оголошення під заголовком „До жертв нацизму та їхніх нащадків". Йдеться у них про можливе фінансове відшкодування від швайцарських банків, на загальну суму 1.25 блн. долярів, потерпілим від нацистського режиму в часі від 1933 до 1946 року. Категорії людей, які можуть вимагати відшкодування, включають примусових робітників, що працювали в німецьких (чи інших) установах. Домагання можуть вносити потерпілі або їхні нащадки. Свої претензії на відшкодування треба подати на відповідних анкетах не пізніше 22 жовтня 1999 року. Анкети та додаткові інформації можна отримати, потелефонувавши на число **1-888-635-5483**, де інформацію подають англійською та іншими мовами, включно з російською, але не українською. Точніші інформації подані теж на Інтернеті під адресою **http://www.swissbankclaims.com.**, де текст поданий теж і українською мовою. Частину цього тексту подаємо.

Судовий процес про майно жертв Голокосту (швайцарські банки) CV-96-4849.

Це - офіційна інформаційна Інтернет-сторінка судового процесу про майно жертв Голокосту проти швайцарських банків та інших установ Швайцарії. Ви можете мати важливі права у рамках запропонованої угоди на 1,25 блн. долярів США про колективний судовий позов проти приватних швайцарських банків та інших швайцарських установ за звинуваченням в їхній протиправній поведінці під час Другої світової війни та Голокосту. Угода має за мету вирішити позов, зареєстрований від імені жертв нацистських переслідувань та їхніх спадкоємців. 29 листопада 1999 року Окружний суд США проведе „Слухання справедливости" для прийняття рішення щодо остаточного затвердження угоди. Порядок задоволення претензій та плян розподілу ще не ухвалені. У березні 1999 року суд призначив Джуду Грібеца на посаду спеціяльного судового розпорядника. Якщо виплата 1,25 блн. долярів США буде ухвалена, то після листопада 1999 року спеціяльний судовий розпорядник подасть на розгляд суду S:A плян розподілу фонду угоди, застосувавши відкриті та безсторонні процедури для забезпечення справедливого розгляду всіх заявок.

Поштове повідомлення пояснює, як саме ви можете подати вашу думку спеціяльному судовому розпоряднику щодо розподілу фондів та про те, як зареєструватися, щоб отримати інформацію про подання позовних вимог. Не всі жертви Голокосту, ті що вижили та їхні спадкоємці, підпадають під дію угоди. Дія угоди розповсюджується на вас лише у разі вашої відповідности до однієї з п'яти категорій угоди.

Докладніше про компенсації за примусову працю – на стор. 23

Запорука вільної преси в Україні

В Україні створено професійну спілку журналістів. Вона об'єднуватиме працівників різних засобів масової інформації. Головним її завданням має бути соціяльний захист працівників пера і мікрофону, а також захист журналістів, переслідуваних державною владою.

М. Борецький

Крайові тенісові змагання на Союзівці

СОЮЗІВКА, КЕРГОНКСОН, Н. Й. – Денис Чорній був, мабуть, єдиним тенісистом на східньому побережжі Америки, якому його одноіменник-гураган став у пригоді. Хмарні залишки цього гураґану скропили корти Союзівки в неділю по полудні, 5 вересня, перервали змагання у трьох групах сеньйорів і не дозволили провести запланований фінал в групі чоловіків. Хоча ці фінали заплановані були на понеділок, турнірова комісія старалася закінчити турнір в неділю – з уваги на передбачуваний метеорологами дощ в понеділок. Але химерний „Денис" почмагав на північ, даючи фіналістам нагоду одної ночі відпочинку, зокрема Д. Чорнієві після його затяжного матчу у півфіналі проти д-ра Юрія Харука. Отож у понеділок, вже при соняшній, хоч і вологій, погоді успішно закінчено змагання.

Як і в минулих роках, ці 44-ті тенісові першенства Української Спортової Централі Америки і Канади влаштовував Карпатський Лещетарський Клюб за нагороди Українського Народного Союзу і грошової стипендії автомобільної фірми „Віннер Форд", власником якої є відомий підприємець-філантроп Іван Гинянський з Делаверу. У турнірі взяли участь 60 тенісистів і тенісисток, які змагались у вісьмох вікових групах. За дозволом комісій, деякі чоловіки і юнаки змагались у двох групах. Турніром проводила комісія в складі: Юрій Савчак, Роман Ракочий, Юрій Попель, Юрій Грабець і Зенон Знилик. Змагання проходили під знаком 75-ліття КЛК і УСВТ „Чорноморська Січ" та 50-ліття УСО „Тризуб".

У групі чоловіків переможцем вийшов Д. Чорній над минулорічним співчемпіоном Уйлом Ріттером, 6:4, 6:2. У півфіналах Д. Чорній еліменував, як уже згадано, д-ра Ю. Харчука, 6:4, 6:4, а У. Ріттер – колишнього двократного чемпіона Юрія Глову, 6:3, 6:3. Д. Чорнієві навіть „нещаслива 13-ка" не стала на перешкоді, бо якраз 13 років тому він здобув першість у цій групі.

Безконкуренційна Леся Білак, колишня жителька з Ужгороду, а тепер вже вчителька американської середньої школи, після закінчення Ричмондського університету, закріпила за собою першенство жіночої групи вже п'ятий рік підряд. Як і минулого року, у фіналі вона перемогла Анну Марію Шумську, переконливим вислідом 6:0, 6:0.

У групі наймолодших сеньйорів (35 років і вище) Степан Сосяк переміг у фіналі д-ра Олега Запутовича, 6:4, 6:1. У вівторок С. Сосяк еліменував Юрія Вальчука вислідом 6:1, 7:5, а д-р О. Запутович – Олега Кучму: 6:1, 7:6 (7:4).

У групі сеньйорів 45 років і вище багаторазовий чемпіон д-р Ярослав Сидорак захистив своє першенство перемогою над Романом Шумським, 6:2, 6:2. У півфіналах д-р Я. Сидорак еліменував Ю. Вальчука 6:0, 6:2, а Р. Шумський – минулорічного співчемпіона Юрія Петрикевича: 6:4, 6:3.

У найстаршій групі сеньйорів (55 років і вище) Юрій Савчак переміг у фіналі Юрія Грабця з вислідом 6:2, 7:6 (7:1). Слід відзначити, що в цій групі вперше після багатьох років змагався д-р Левко Каменецький з Каліфорнії. У півфіналі, виrравши першого сета проти Ю. Грабця, він мусів відступити від змагань з уваги на травму ноги. У другому півфіналі Ю. Савчак переміг свого клюбового товариша Олександра Олинця, 6:2, 6:2.

Чого не могли досягнути А. М. Шумська і її чоловік Роман, добились їхні діти Варвара і Степан в групах юначок і юнаків. Варвара вже третій рік підряд здобула перше місце в групі дівчат 16 років і нижче, перемігши у фіналі Ларису Щупак вислідом 6:0, 6:0. Її молодший брат Степан став другий рік підряд чемпіоном в групі юнаків 14 років і нижче. У фіналі він переміг Тараса Гроша, 6:3, 6:0.

Фінал групи хлопців 18 років і нижче розіграли поміж собою два 15-літні юнаки з України: Орест Мостюк переміг свого також 15-літнього друга Гордія Мільчуцького вислідом 6:1, 6–3. Ці два юнаки беруть участь у численних американських турнірах не без успіху. Вони змагалися також в групі чоловіків, перейшовши переможно першу рунду. У своїй віковій групі у півфіналах О. Мостюк переміг Дем'яна Заяця, 6:0, 6:0, а Г. Мільчуцький – Віктора Сульзинського, 6:1, 6:1.

У суботу перед полуднем, 4 вересня, відбулася коротка церемонія відкриття турніру і плавацьких змагань, які проходили того ж дня в басейні Союзівки.

До змагунів коротко промовляли Р. Ракочий, ст., голова УСЦАК Мирон Стебельський і предсідник УНСоюзу Уляна Дячук, яка офіційно відкрила змагання, після чого було піднесено американський, канадський і українські прапори та відіграно національні гимни.

У неділю увечорі, з уваги на дощ, переведено закриття і роздачу нагород у вже вирішених тенісових групах.

Грошові нагороди припали фіналістам в таких сумах: чоловіки – 800 дол. і 400 дол., переможені півфіналісти – по 200 дол., жінки – 600 дол. і 300 дол.; юнаки і юначки по 100 дол. і 50 дол.

Короткі слова признання і заохоти висловили У. Дячук, голова КЛК Ю. Попель і З. Снилик.

Н. Н.

Д. Чорній (другий справа) і Уйл Ріттер (другий зліва) отримали нагороди від У. Дячук і Р. Ракочого, ст.

Петруся і Ю. Савчаки (зліва) вручили нагороди жінкам – А. М. Шумській і В. Попель, яка прийняла нагороду для Л. Білак (мусіла від'їхати перед роздачею нагород).

Ю. Савчак (зліва) і Ю. Грабець (другий справа) отримали нагороди від У. Дячук і Р. Ракочого, ст.

Д-р Я. Сидорак (другий зліва) і Р. Ракочий (другий справа) прийняли нагороди від З. Снилика і Р. Гадзевич.

С. Сосяк і д-р О. Запутович з трофеями, що їх вони отримали від У. Дячук і Ю. Попеля.

Юнаки О. Мостюк і Г. Мільчуцький (посередині) щойно отримали нагороди від Ю. Попеля і П. Савчак.

В. Попель, Ю. Грабець і Р. Ракочий, ст. (справа) передали трофеї і грошові нагороди Т. Ґрошеві (другий зліва) і С. Шумському.

З. Снилик і В. Попель вручили нагороди В. Шумській (посередині, зліва) і Л. Щупак.

Нагороду Марії Душник за прикладну спортову поставу вручила О. Олинцеві Р. Гадзевич у відсутності фундаторки.

Фото **Р. Гадзевич** (The Ukrainian Weekly)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Доповідь Миколи Плав'юка у Філядельфії

16 липня на запрошення української громади метрополітальної Філядельфії, УАКРади та ОДВУ і УЗХ виступив перед українською громадою Філядельфії Микола Плав'юк, голова ПУН і ОУН, колишній Президент УНР в екзилі. Доповідь відбулася в УОКЦентрі. Від УАКРади доповідача представив інж. Михайло Нич.

М. Плав'юк всесторонньо обізнаний з різними аспектами життя українського суспільства, тому доповідь його була глибоко аналітичною.

Напруження в суспільстві пов'язані з недалекими вже президентськими виборами. Нелегка економічна ситуація дедалі погіршує політичну. Русифікація не зменшується, бо хронічно не вистачає українського друкованого слова. Найбільшою вадою держави є недолугість і законодавчих, і виконавських структур, до яких входять здебільшого колишні члени номенклятури, а не ідейні державні мужі. Великим тягарем в суспільстві є широкі кола несвідомих людей – „хохлів-малоросів". Цей стан в Україні вимагає великої продуктивної праці в усіх ділянках, зокрема в пресі, в засобах комунікації, у видавничій ділянці.

Кандидати на пост Президента повинні мати ясну програму дій. Прелеґент проаналізував політичні плятформи лівих кандидатів, партії влади на чолі з Л. Кучмою і правої чи правоцентристської групи, з якої позитивно вирізняється кандидатура Євгена Марчука. Після доповіді М. Плав'юк давав вичерпні відповіді на запитання авдиторії.

Н. Н.

Археологи доповідатимуть про знахідки в Україні

Український Музей в Нью-Йорку розпочинає серію доповідей під назвою „Найновіші археологічні розкопки в Україні". Доповідачі – молоді археологи д-р Адріян Мандзій, д-р Оленка Певна і д-р Лада Онишкевич.

Д-р А. Мандзій, археолог та історик, розповість про результати своїх восьмирічних розкопок у Кам'янці-Подільському, під опікою Інституту реставрації і охорони архітектурно-історичних пам'яток міста. У своїх працях на цю тему д-р А. Мандзій інформує, що останні розкопки в Кам'янці-Подільському дозволяють зробити важливі висновки про давнє життя в тому місті його українських мешканців. Д-р А. Мандзій демонструватиме деякі зразки із розкопок, проведених в Кам'янці-Подільському. Доповіді д-ра А. Мандзія відбудуться 17 вересня о 7-ій год. 30 хв. – англійською мовою, і 19 вересня о 2-ій год. по пол., українською мовою.

Друга серія доповідей запланована на дні 29 і 31 жовтня, також англійською і українською мовами. Доповідачем буде д-р Оленка Певна, а її темою є: „Середньовічний Херсон та його археологічні знахідки". У 1997 році д-р О. Певна була асистентом широковідомої виставки „Слава Візантії", що відбувалася в Метрополітальному Музеї, і є автором праці „Київська Русь".

Д-р Лада Онишкевич є асистентом мистецької ґалерії в Балтиморі, де готується виставка „Скитське золото: скарби давньої України". Ґалерія в Балтиморі разом із Мистецьким музеєм в Сан-Антоніо організовує цю виставку, на якій буде показано 165 скитських скарбів, досі не бачених в США, бо віднайдених недавно. Доповіді д-ра Л. Онишкевич в Українському Музеї 5 і 7 листопада припадають на час відкриття виставки в Сан-Антоніо, яке відбудеться саме 7 листопада. Ця надзвичайна виставка буде показана в Нью-Йорку в 2000 році, а наша доповідачка розповість про культуру, спосіб життя та історію мистецтва скитів. Ці доповіді будуть, як і попередні, перша – англійською, а друга – українською мовами.

М. Бачинська,
пресова референтка Українського Музею

Ювілейна зустріч закарпатців

8–10 жовтня відбудеться на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. земляцька зустріч закарпатців для відзначення 60-ліття подій в Карпатській Україні в 1938-39 роках. Зустріч організує Комісія зв'язку закарпатських українців (КоЗІ) у діяспорі, яка також відзначає свій „малий" ювілей – 10-ту річницю існування. Зустріч розпочнеться товариським вечором у п'ятницю, 8 жовтня, на якому учасники обміняються враженнями з недавнього перебування на Закарпатті. Субота передбачена для ділових нарад КоЗІ, де має бути вирішена дальша доля організації і її бюлетеня. Вечором має відбутися святкова вечеря з програмою та презентацією нової книги „Закарпаття під угорською владою в 1938–39 рр." У неділю буде відслужена Свята Літургія в українській католицькій церкві св. Володимира в пам'ять карпатських січовиків та діячів Карпатської України. На цю урочистість організатори запрошують українське громадянство, щоб спільно відзначити роковини епопеї Карпатської України. Закарпатські краяни з Америки та Канади, що прибудуть на цю зустріч, зможуть переночувати та харчуватися на оселі „Верховина".

Резервувати приміщення слід в адміністрації оселі: **Ukrainian Resort Verkhovyna, P. O. Box 210, Glen Spey, N.Y., Телефон: (914) 856-1323.**

Нова філія „Самопомочі" на Лонґ-Айленді

Більшість наших громад розуміє потребу існування української фінансової установи як необхідної частини громадського життя. На жаль, ще є громади, які з різних причин не зуміли досягнути цього рівня організованости. Українська громада на Лонґ-Айленді була однією з таких, хоч в ім'я правди треба сказати, що протягом понад 25 років було чимало старань, щоб це зробити – на жаль, без успіху.

Рік 1999-ий приніс нову надію, що українська громада на Лонґ-Айленді дістане чергову можливість це зробити, ще перед закінченням другого тисячоліття. Кредитівка „Самопоміч" з Нью-Йорку заявила про свою готовість зробити цей крок і шукала підтримки в громаді.

Зі сторони кредитівки у переговорах та плянуванні брали участь голова Ради директорів інж. Мирослав Шміґель, президент кредитівки д-р Богдан Кекіш, секретар Ради директорів інж. Любомир Зєлик та мґр Ґеня Кузьмович-Блага – головна управителька кредитівки. Остаточним оформленням приміщення займалася і успішно це здійснила Ґеня Кузьмович-Блага, в чому помагала її Христя Балко, директор технологічно-інформаційних систем.

З боку громади найбільшу активність проявили Михайло Щерба, Богдан Курчак та Катерина Мицьо. Великим прихильником цього задуму від самого початку був парох української католицької церкви св. Володимира в Гемпстеді о. Максим Кобасюк, ЧСВВ. Він, за апробатою Єпископа Стемфордського Владики Василя Лостена, заявив про свою готовість дати приміщення кредитівці в парофіяльному центрі св. Володимира.

Вже у травні почалась перебудова приміщення, а в неділю, 11 липня ц. р., в гарно удекорованій залі Центру св. Володимира в Юніондейлі соборно зібрались жителі Лонґ-Айленду під проводом своїх духовних провідників – пароха української православної церкви св. Михаїла о. Сергія Кіндзєравого-Пастухова та пароха української католицької церкви св. Володимира о. Максима Кобасюка, ЧСВВ.

На це небуденне громадське свято прибули представники Товариства „Самопоміч", Централі Українських Кредитівок Америки, від всіх кредитівок метрополітальної округи та місцевих організацій. В святі взяли також чисельну участь члени Ради директорів, Кредитового комітету та працівники кредитівки „Самопоміч" у Нью-Йорку.

О год. 1-ій по полудні президент Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" в Нью-Йорку д-р Богдан Кекіш і голова Ради директорів інж. Мирослав Шміґель, в присутності священників обох віровизнань і чисельної публіки, перетяли стяжку на дверях приміщення і тим актом офіційно відкрили філію кредитівки „Самопоміч" в Юніондейлі. Відтак о. Максим та о. Сергій відспівали відповідні до нагоди молитви і посвятили приміщення. Програму відкрив інж. Мирослав Шміґель, голова Ради директорів. Він привітав присутніх та попросив до слова президента кредитівки д-ра Богдана Кекіша.

Д-р Б. Кекіш сказав, що наша кредитова кооператива „Самопоміч" і всі українські кредитові спілки в США, яких тепер нараховуємо 22, активно і плідно працюють для добра членів і української громади. Членство і майно постійно зростає, і це дозволяє фінансово підтримувати працю багатьох культурних, молодечих, церковних і загально-громадських установ. В кінці д-р Кекіш подякував всім, хто причинився до відкриття філії, та прочитав привітального листа від Владики Василя Лостена.

Молитву перед обідом перевів о. Максим Кобасюк, ЧСВВ, а всі присутні відспівали „Многая Літа". Відтак „головний архітектор" цього проєкту Ґеня Кузьмович-Блага представила присутніх гостей – голову Головної Управи ОУ Америки „Самопоміч" Богдана Михайліва, представника Централі Українських Кредитівок Америки – Ігоря Ляшка, представників сусідніх кредитівок – Лева Футалу та Володимира Козіцького з кредитівки СУМа, Йонкерс, Ярослава Федуна з кредитівки „Самопоміч", Нью-Джерзі, Осипа Труша та Ігоря Ляшка з Українсько-Американської Кредитової Спілки „Самопоміч", Ньюарк, Валентина Олійника та Андрія Шевченка з Української православної кредитівки в Нью-Йорку, з ньюйоркського Відділу Товариства „Самопоміч" – Олега Лопатинського з дружиною Оксаною, Тараса Пищимуху – голову Відділу УККА з Лонґ-Айленду, Іванку Солтис – з місцевого відділу СУА, Дмитра Трояновського з 42-го Відділу ООЧСУ, членів Дирекції, Кредитового комітету та працівників кредитівки, а також працівників, які будуть працювати у філії в Юніондейлі – Ліду Длябогу, Катерину Мицьо та Патрисію Курчак.

З короткими промовами, привітаннями й побажаннями виступали священики, представники організацій та кредитівок. Всі вони підкреслювали актуальність нашого льозунґу: „Свій до свого по своє". Цю небуденну громадську імпрезу закінчено молитвою, яку перевів о. протопресвітер Сергій Кіндзеравий-Пастухів.

Катерина Мицьо

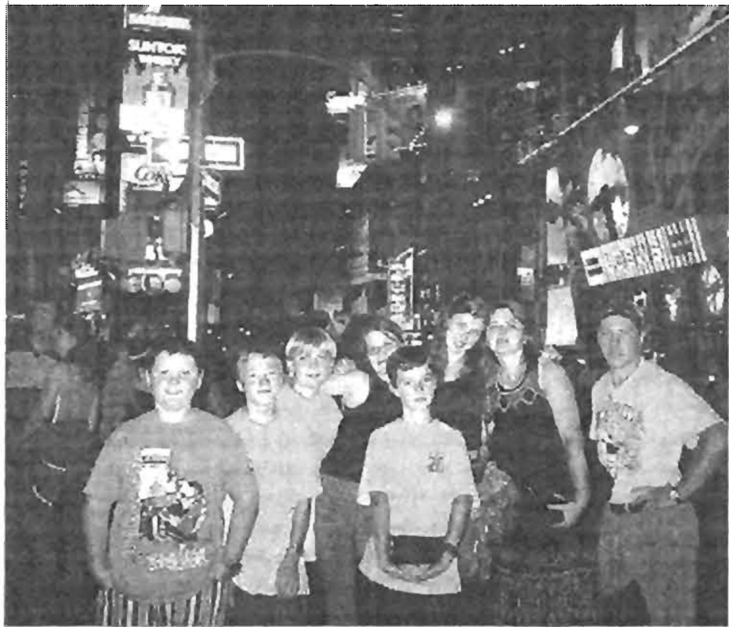
„В Америці цікаво, а в Україні – краще!"

– В Америці гарно, цікаво, але жити тут постійно ми не хочемо! – в унісон заявили 29 юнаків та юначок з Києва, Дніпропетровського, Львівщини і Білої Церкви, які перебували рівно місяць в США на запрошення Консисторії Української Православної Церкви. Ми зустріли дітей та їхніх двох провідниць, Ірину Горобець та її дочку Марисю, в духовній семінарії в Св. Бавнд-Бруку, напередодні їхнього повернення в Україну. Це дало можливість почути враження дітей та провідниць з цієї поїздки, в яку багато праці та серця вклали господарі, – Архиєпископ Антоній, душпастирі в тих православних парафіях, де побували діти, парафіяни церкви св. Андрія, братство і сестрицтво цієї церкви, працівники Консисторії, ректор Семінарії о. І. Гарвій та усі ті, що пригорнули дітей, возили їх оглядати Нью-Йорк та цікавилися їхньою програмою. А програма цих чотирьох тижнів була дуже насичена і, крім одного тижня в таборі „Всіх святих" в штаті Огайо, діти були увесь час в роз'їздах, відвідали ряд міст.

Коли питаю дітей про їхні враження, то вони усі зі захопленням розповідають, як цікаво провели ці чотири тижні та скільки побачили. Усі вони дуже добре згадують перебування у Вашінґтоні та свого господаря о. Степана Замчуха, який просто їх усіх „заворожив". А все ж, незважаючи на такі позитивні враження, ба і захоплення перебуванням, усі, кого тільки питаємося, заявляють, що приїхати до США на відвідини це добре – але залишитися тут назавжди – ні!

Провідниця групи Ірина Горобець – подруга за званням, вона журналістка, редактор квартальника „Welcome to Ukrai-ne", що вже виходить четвертий рік англійською мовою у Києві. Ми довго говоримо не лише про цю прогулянку, але й про журналістику взагалі. Вона втомлена довгим місяцем відповідальности за 29 молодих людей між 11 і 18 роками життя, і не соромиться признатися, що перші дні в США випали на велику спеку і були нелегкі. Але, закінчуючи цю поїздку, вона радіє, що була тут з цією групою кращих у навчанні дітей, та вдячна Консисторії і парафіянам Української Православної Церкви за фінансування поїздки. Діти повертаються додому повні вражень та подяк для своїх господарів.

О. Кузьмович

Молоді українці на Бродвеї в Нью-Йорку вечірньою порою.

М. Горобець розповідає про свої враження із США.

Обмін першими враженнями.

В останній день перебування в США діти відзначили день народження опікунки з Консисторії Наталії Гончаренко та вручили їй квіти.

НЬЮ-ЙОРК. – Генадій Удовенко, голова Народного руху України і кандидат на пост президента України, виступить з доповіддю перед українською громадою ньюйоркської околиці в понеділок, **20 вересня, о 6:30 год. вечора**. Виступ Г. Удовенка в залі Українського Народного Дому, що знаходиться при **140 Друга авеню**, влаштовує Об'єднаний Комітет Українсько-Американських організацій Нью-Йорку, Відділ УККА. У минулому Г. Удовенко займав такі важливі українські державні становища як міністер закордонних справ України, голова Генеральної Асамблеї ООН і постійний представник України при ООН.

Тема доповіді: „Сучасні події в Україні напередодні чергових президентських виборів".

ПОВІДОМЛЕННЯ

про створення при Посольстві України в США виборчої дільниці №53 для виборів Президента України

Відповідно до п. 11 статті 14 Закону України про вибори Президента України від 5 березня 1999 року, та згідно з рішенням Центральної виборчої Комісії України №218 від 31 серпня 1999 року, при Посольстві України в США створено виборчу дільницю №53 для проведення виборів Президента України, які відбудуться 31 жовтня ц. р.

Виборча дільниця №53 знаходиться у приміщенні Посольства України в США за адресою: **3350 M Street, NW, Washington DC 20007**. Тел.:**(202) 333-0606;** Факс: **(202)333-0817.**

Голова дільничої виборчої комісії – **Гребенюк Валерій Миколайович**.

Ознайомитися з матеріялами про кандидатів на пост Президента України можна буде в Посольстві України після 15 вересня ц. р.

Вибори Президента України відбудуться у приміщенні Посольства України в США 31 жовтня з 7-ої до 22-ої год. Вхід у приміщення з боку вулиці М.

Всі громадяни України в Америці запрошуються взяти участь у виборах!

Дільнична виборча комісія №53

Бавнд Брук відсвяткував День Незалежности

Комітет Допомоги Україні Центрального Нью-Джерзі відзначив восьму річницю Незалежности України в п'ятницю, 27 серпня, у Центрі Української Культури в Бавнд Бруку. Свято відкрив голова КДУ Михайло Шульга, попросивши о. Павла Лабинського прочитати молитву. Ансамбль „Українська родина" відспівав американський (солістка Анна Бачинська) і український гимни. Генеральний консул України Юрій Богаєвський привітав громаду зі святом та висловив упевненість, що всі негаразди, які тепер є в Україні, будуть поборені. Святочну доповідь прочитав представник „Смолоскипу" на Америку Олексій Шевченко. Він глибоко проаналізував сучасний економічний та політичний стан в Україні.

Мистецьку частину свята виконав ансамбль „Українська родина" під проводом Оксани Лиховид. Концерт був дуже цікавий та різноманітний – були деклямації, сольві та хорові співи народних та патріотичних пісень.

Під час короткої перерви член комітету Віктор Бабинський поінформував громаду про діяльність комітету в допомозі сиротам в Україні та закликав присутніх бути щедрими для цієї цілі. Було зібрано понад 700 дол. Увесь прихід від свята також призначений на допомогу сиротам. Сестрицтво св. Покрови пожертвувало 100 дол., а Консисторія УПЦ – 500 дол.

Член комітету Іван Павленко висловив подяку виконавцям мистецької частини. Відспіванням „Боже Великий, Єдиний" ансамблем „Українська родина" закінчилося це величаве свято.

Михайло Шульга

З маленької хмари – брудний дощ

Відповідь на статтю В. Лабунського "З великої хмари – малий дощ", надруковану в тижневику "Міст", №30, серпень 1999 року

Прочитавши згадану статтю Валентина Лабунського, в якій він дозволив собі, в притаманному йому стилі, облити брудом всіх працівників і організаторів українського радіо і телебачення UBN, я, як колишній працівник цієї станції, не міг стриматися, щоб не відповісти. Звичайно, можна було б проігнорувати автора тенденційної статті, якби ж вона не збивала з пантелику не обізнаних у цій справі читачів і не очорнювала добре ім'я людини, з якою я працював і яку глибоко шанував. Аби не втомлювати читачів "Свободи" своїми емоціями, які в мене викликала стаття В. Лабунського (якщо ту писанину взагалі можна підвести під категорію будь-якого журналістського жанру), для початку коротко відповім на "викриття" і "звинувачення" Лабунського, а потім поясню, що ж таки трапилось насправді з UBN.

Характеристику Лабунського як людини й "професіонала", на що він безумовно претендує, дають його дописи, переповнені цинізмом, висмоктаними з пальця фактами та припущеннями – зрештою, які й залишаються найгіршим зразком радянської журналістики. За тих часів не дуже вчили журналістської етики, а вчили бачити одне – писати зовсім інше. Та в статті "З великої хмари – малий дощ" автор з сарказмом критикує творців і працівників UBN як "непрофесіоналів", людей безвідповідальних. І в першу чергу дістається генеральному менеджерові UBN Ігореві Длябозі. Дозволю собі повідомити тим, хто не знає, і довести до розуму автора цього наклепу, що Ігор Длябога – професор американської журналістики і, на відміну від Лабунського, освіту свою здобував не в радянських пропагандивних інститутах. У той час, коли автор наклепницької статті в "Мості" писав хвалебні оди радянській владі, Ігор Длябога брав участь в антирадянських демонстраціях і на весь голос заявляв про поневолення України.

Далі автор називає мене, "взятим з вулиці, так званим журналістом." Хочу повідомити (особисто Лабунського), що я випускник Інституту журналістики Київського Університету імені Тараса Шевченка 1997 року, тобто на відміну від вас, "професіонале" Лабунський, мав змогу навчатися цій чудовій професії за часів, коли Україна стала незалежною і потребувала людей, які б допомагали національному становленню держави. Нас вчили, що таке журналістська і людська етика в правильному значенні слова. Крім того, хочу додати, що я виріс в журналістській родині і починав свій трудовий шлях на загально-національному телебаченні в Києві у програмі "Вікна", де працював три роки.

Що ж до професійности інших працівників UBN, яких ви, пане Лабунський, висміюєте, то ви просто зобов'язані були мати інформацію про кожного, а не висмоктувати її пальця, і також дати знати, що писатиме про них. Це – обов'язок журналіста. Отож, дозвольте мені повідомити вам, що звукорежисер Олександер Пастернак був професійним спеціялістом. Ведуча програми "Ранок з нами" Ксеня Пясецька, хоч і не мала журналістської освіти, але її досконалому знанню двох мов, відмінно поставленій дикції, вмінню спілкуватися з людьми через етер може позаздрити будь-який радіо-журналіст. Що ж до Оксани Дурняк, директора радіо-відділу, то вона разом з Ігорем створила UBN з порожнього місця. Мені було приємно і легко з нею творчо працювати. Навішування на працівників UBN ярликів "совєтської журналістики" – це ваш дешевий прийом і загравання з читачем, щоб додати своїй писанині більшої "патріотичности".

Та зрештою, що ви маєте на увазі під поняттям професіоналізм, натякаючи на винятковість своєї особи? Чи то показувати свій характер на сторінках газети, чи видавати уявне за дійсне, мовляв, папір все витримає, а наші люди пресі й так повірять? Можу з відповідальністю сказати, що друковані досі матеріяли В. Лабунського є взірцем саме такої антижурналістики. І стаття про, яку іде мова, якщо і має якісь правдиві факти, то перекручені так, щоб витворити лише негативізм. Журналіст (якщо він вважає себе таким) ніколи не дозволить висловів типу "обмежені бігунки", "бідолаха", "аферист", „амбітні невігласи", „малописьменні люди" і т. п. За це, між іншим, відповідають перед законом. На телебаченні автор розуміється, видно, як той на зорях, однак іронічно заявляє, цитую із скороченням: "Людей дивувало, що наприкінці 20 сторіччя для того, аби слухати й дивитися в Америці українські передачі, треба було встановлювати "чорні ящики". Шановний технічний генію, якщо ви придумали будь-який інший спосіб донести телесигнал до жител розкиданих по всій Америці українців, відмінний від супутникового, то моя вам порада, запатентуйте – заробите грошенят.

Поява цієї статті у „Мості" пояснюється просто: автор знайшов нагоду помститися керівництву UBN за те, що свого часу він був звільнений з посади позаштатного кореспондента. Переповнений амбіціями й почуттям власної величі, пан Лабунський почав переходити всі межі журналістської етики, що і стало причиною звільнення. Але якщо ви називаєте себе професіоналом, то маєте розуміти, що рахунки на сторінках преси журналісти не зводять.

На цьому, мабуть, досить уваги персоні "шановного класика діяспорної преси".

Що ж таки трапилось з UBN? Проєкт, який на базі компанії EABC створили Ігор Длябога та Оксана Дурняк, починався три роки тому. І можливим він став завдяки ентузіязмові та плідній праці саме цих людей. Давидові Моро, якого Лабунський називає "професійним аферистом", треба лише сказати спасибі. Ця людина дала можливість українській громаді перевірити свої сили в цій ділянці. Український сервіс став другим після російського. Але надалі компанія вже не розрахувала свої можливості і вирішила створити 20 різномовних послуг, з яких реально встигла утворити лише десять. Так, забагато компанія взяла на себе. Не були враховані тонкощі справ етнічних громад. Спочатку була зупинена дія польського, німецького, бразилійського каналів, ці відділи лише починали працювати, тому навіть не встигли вийти в етер. Потім, як повідомляє "поінформований" в усьому Лабунський, скоротили всі сервіси, окрім російського. Це неправда. З основних сервісів скоротили лише український, філіпінський та італійський. Разом з російським і далі працюють грецький, в'єтнамський, китайський, арабський, індійський...

У чому ж причина, що саме українська станція потрапила в ряд невдах? Мені довелося чути версію, що нас потіснили російські євреї. Це абсолютна неправда. Причин дві. По-перше, відсутність підтримки з боку української громади. По-друге, поганий маркетинґ компанії. Але, як на мою думку, головною є перша. Український сервіс був започаткований другим. Став виходити в етер 10 березня 1997, з того часу і до останнього дня існування 1 вересня 1999, тобто більше як два роки, людей, які передплатили UBN, набралось лише 600 та 200 стояли на черзі. Це при тому, що росіяни мають понад 60 тисяч передплатників. В'єтнамці прийшли в компанію за кілька місяців до описуваних подій, і за цей час вони набрали значно більшу кількість передплатників, що дозволило їм залишитися при роботі. Те ж саме з греками, хоч наші громади приблизно рівні за чисельністю.

В. Лабунський правильно підкреслив, що реклама UBN була усюди, тобто знав кожен, але, як завжди, моя хата скраю. Компанія давала нам можливість знизити передплатникам ціну на обладнання до мінімуму: 149 долярів і безплатне встановлення. В такі періоди у послугах всіх інших національностей показники злітали догори, у нас лише було деяке пожвавлення. Пропонувалось безкоштовне встановлення для всіх членів кредитівок. Варто вам було передплатити UBN, і школа українознавства куди ходять ваші діти, могла отримати 50 долярів. За кожного здобутого для нас передплатника ви могли отримати місяць безплатного користування UBN, і ще багато подібних ділових пропозицій, але все марно.

Звичайно, не було і без недоліків. Компанія не могла вчасно і акуратно встановити обладнання, деякі люди мали чекати по 3–6 місяців, були постійні проблеми з рахунками. Російський сервіс, маючи 60 тисяч передплатників і велику кількість добре оплачуваних працівників, приносить чистого прибутку (за неофіційними данними) 6–12 мільйонів на рік. У нас же лише вихід одногодинної програми "Ранок з нами" коштував компанії 3 тисячі долярів на добу. От і рахуйте. Лише технічна супутникова передача теле-радіосигналу з України обходилась понад 20 тисяч на місяць. Близько 30 працівників лише у Форт-Лі, Нью-Джерзі, окрім того – кореспондентські пункти в Києві, Чикаго, Каліфорнії. Аби підняти такий проєкт, потрібні були колосальні гроші, і такий шанс буває надзвичайно рідко.

І останнє. Ми, колишні працівники UBN, глибоко шануємо тих 600 українців, які ризикнули стати нашими передплатниками. Кожен з нас робив все можливе, аби цей проєкт був успішним, але одиницям таку машину потягнути не в силах.

Зореслав Байдюк

P.S. Керівництво компанії "Міст" надіслало Ігореві Длябозі офіційне вибачення, в якому повідомило, що після виходу в світ статті "З великої хмари – малий дощ" Валентина Лабунського звільнено з посади нью-йоркського кореспондента газети "Міст", а головному редакторові винесено сувору догану.

ЛИСТИ ДО „СВОБОДИ" З ПРИВОДУ ПРИПИНЕННЯ ПЕРЕДАЧ UBN

Не громада винна

Припинення передач UBN стало дуже несподіваною звісткою для мене і моєї родини. Адже ніщо не віщувало такого фатального кінця. Перервався один з найбільш живих, на мій погляд, зв'язків з Україною. Лише з затримкою в кілька годин ми мали найсвіжіші новини з Батьківщини, переглядали чимало цікавих історичних та музичних фільмів. І це, властиво, була та головна підстава, чому ми передплатили UBN. Інакше ми б ніколи і не купували обладнання Direct TV. Що ж нам робити з ним тепер? Після припинення українських телепередач воно нам не потрібне.

Повідомлення І. Длябоги про припинення передач UBN, опубліковане в газеті „Свобода" 13 серпня ц. р. не вдовольнило мене, тому і вирішила взятися за перо. Хто ж як не він, генеральний менеджер UBN, був найкраще обізнаний з дійсним станом справ? Він міг передбачити майбутнє цієї програми та вжити необхідних заходів, щоб вона не зникла з екранів наших телевізорів. Чому лише тепер, коли вже все закінчилося, І. Длябога пише про це в газету та ще й називає як одну з основних причин слабку підтримку збоку української громади і малий список передплатників? Адже це вже наслідки. А причини тут інші.

Поперше – це пасивність керівників UBN. Вони знали ситуацію на UBN і знали, чим усе це може закінчитися. То ж чому належним чином не рекламували передачі UBN на сторінках газет? Бо та суха односторінкова реклама UBN в газетах „Свобода", „Національна трибуна" чи „The UKrainian Weekly" не викликала інтересу в потенційних передплатників. З метою більшого заохочення передплатників, слід було запровадити хоч би лекції з вивчення української мови для дітей, які не мають змоги відвідувати українські школи.

Подруге, це некомпетентність деяких працівників (операторів) UBN, які, на мою думку, не сприяли передплаті UBN. Вони не могли дати вичерпні відповіді на поставлені запитання людини, яка зацікавилася українськими телепередачами, обіцяли з'ясувати, та так і не дотримували свого слова.

Чи згадаймо „оперативність" встановлення обладнання, придбаного передплатником, для передач UBN. Особисто нам довелося чекати два місяці після оплати вартости обладнання і монтажних робіт, та ще докласти чимало зусиль, щоб нарешті одержати цю програму. А це відбивало будь-яке бажання мати передачі UBN чи рекомендувати їх своїм знайомим.

Тому даремно І. Длябога звинувачує українську громаду. Жодна справа не є безнадійною, якщо люди, які за неї беруться, мають добре розвинуте почуття особистої відповідальности.

Ірина Данів,
Ель Пасо, Тексас

Це було цілодобове джерело новин

Ми вже всі знаємо про припинення діяльности української телерадіо-мережі UBN. Інформація коштує великі гроші, але хто її не має – втрачає більше. Я чула багато добрих слів про радіопередачу „Ранок з нами" і сама була передплатником UBN. Тепер можна критикувати працю менеджера компанії – не попередив про скрутне становище заздалегідь. А я вважаю, що ми всі винні, бо криза настала через малу кількість передплатників. Ми звикли допомагати Україні пачками і грошами, а у себе під носом не спромоглися зберегти телерадіозв'язок з нашою Батьківщиною. От і маємо те, що маємо...

Марія Михайлець,
Річмонд Гіл, Н. Й.

УКРАЇНА І СВІТ

Українців хочуть поставити на коліна

Звернення Товариства „Просвіта" імені Тараса Шевченка до Президента України

Президент України в порядку законодавчої ініціятиви подав на розгляд Верховної Ради проєкт закону „Про ратифікацію Европейської хартії реґіональних мов або мов меншин", який не потребував значних змін та доповнень до чинного законодавства, а також великих фінансових витрат на її впровадження. Проте цей законопроєкт Верховна Рада України відхилила з поверненням на повторне перше читання після допрацювання його Комітетом Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин, разом із суб'єктами законодавчої ініціятиви.

Натомість у Комітеті Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин виникає зовсім новий законопроєкт, підготовлений народними депутатами України Г. Поповим та І. Попеску, який нічого спільного не має із президентським. Законопроєкт цих народних депутатів суперечить не тільки Конституції України, а взагалі здоровому глузду та вносить відкрито авантюрний та провокаційний характер. За обсягом зобов'язань, які пропонується взяти на себе Україні, він є непосильним для нашої держави, безпрецедентним для всієї Европи та образливим для корінної нації.

У проєкті запропоновано поділ національностей на три групи в залежності від чисельности та частки в населенні певної адміністративно-територіяльної одиниці. У разі прийняття Україною запропонованих народними депутатами Поповим та Попеску зобов'язань в Україні на рівні областей фактично набувають статусу державних в окремих регіонах ще 5 мов: російська – в Автономній Республіці Крим, в 16 областях, Києві і Севастополі, кримськотатарська – в АРК, румунська (молдавська) – в Одеській і Чернівецькій областях; болгарська в Одеській області; угорська в Закарпатській області; єврейська – в Києві.

Якщо погодитися з таким критерієм, то частина національностей отримає привілейовані умови для розвитку своїх мов, отримає більші права, інші ж, зокрема греки, поляки, білоруси, німці, гагаузи, навпаки, опиняться в дискримінованому стані.

А де ж державна мова? Прийняття цього законопроєкту на тлі фінансово-економічного зубожіння українськомовних газет, за відсутности підтримки українського книгодрукування, при повному домінуванні в інформаційному просторі України російськомовної продукції, при постійному ігноруванні мовного законодавства України керівниками та чиновниками всіх рангів просто знищить мову корінного народу. За підступною задумкою комуністів українська мова залишиться державною лише у галицько-волинській резервації, яку вони визначили українцям. Але не для цього ж ратифікується Хартія.

Ратифікація Хартії є однією з умов збереження членства України в Раді Европи. Хартія містить конкретні зобов'язання держави щодо захисту мов національних меншин, передусім тих мов, які знаходяться під загрозою відмирання. Досягнення цієї мети не повинно, як зазначено у Преамбулі Хартії, шкодити офіційній або державній мові та необхідності її вивчення.

9 червня 1999 року Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин на своєму засіданні більшістю голосів (8 проти 2) схвалив згадані вище критерії підходу до застосування положень Европейської хартії реґіональних мов або мов меншин.

Всеукраїнство Товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка звертається до Президента України з проханням відкликати внесений ним законопроєкт та внести його на розгляд пізніше разом з проєктом Закону про функціонування мов.

Всеукраїнське Товариство „Просвіта" імені Тараса Шевченка,
Київ

Заклик ЗУАДК-у до працівників Федерального Уряду

Кожного року у вересні урядовці Федерального Уряду одержують брошурки (інформаційні матеріяли), в яких є звернення – апель до своїх працівників, щоб вони задеклярували відповідну пожертву зі своєї платні для харитативних установ – організацій, які належать до краєвої збіркової системи „Combined Federal Campaign".

З приємністю інформуємо працівників українського походження затруднених на державній праці, що ЗУАДК, єдина українська допомогова установа в Америці, включена до загальної збіркової акції, одержала Кодове число „2943", яке вже подане в згаданій брошурці, з адресою ЗУДАК-у та інформацією про нашу установу.

Знаємо, що всі затруднені працівники Федерального Уряду і члени збройних сил всіх формацій США мають можливість жертвувати відповідний відсоток із своєї платні на збіркову кампанію. У зв'язку із цим закликаємо всіх українок та українців на працях у Федеральному Уряді – деклярувати свої пожертви на допомогову акцію ЗУДАК-у. Відомо, що економічна криза збільшила кількість потребуючих в Україні. Допомога потрібна старшим та немічним, сиротинцям, де перебувають тисячі хворих сиріт-жертв Чорнобильської катастрофи, багатодітним родинам та інвалідам. Також належить врахувати допомогу потребуючим інших країн, включно з Америкою.

Здеклярування відповідної пожертви із своєї платні можливе для стейтових працівників Пенсильванії через „Independent Charities of America". Для працівників приватної індустрії, що дають через „United Way", просимо виповнити формулярі під рубрикою „Donor choice", подати число 01838 та адресу ЗУДАК-у: **United Ukrainian American Relief Committee, Inc. 1206 Cottman Avenue, Philladelphia, PA 19111. Tel.: (215)-728-1630, fax: (215)-728-1631 e-mail: uuarc@bellatlantic.net Web Site: www.uuarc.org.**

Дорогі жертводавці! Жертвуючи на ЗУАДК, підтримуємо акцію благородної справи кличем „Брат-братові". За ваші попередні й майбутні пожертви щиро дякуємо!

Екзекутива ЗУАДК-у

ЛИСТИ-ПРОХАННЯ ПРО ДОПОМОГУ ВІДПРАВЛЯТИМУТЬСЯ У ВІДПОВІДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

"Свобода" одержує багато листів з України з проханням допомогти. Пишуть окремі бідні люди, родини, церкви, музеї, школи. Економічне становище в Україні змушує людей шукати помочі в земляків за океаном.

Наша газета, не маючи змоги друкувати потік подібних листів-прохань, звернулася до З'єднаного Українсько-Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), який має великий досвід організованої допомоги в Україну і можливість перевірити, кому і яка поміч потрібна, з проханням взяти на себе полагодження цієї справи. Екзекутивний директор ЗУАДКу Степан Гавриш відповів редакції, що його організація безперечно візьметься за це, бо "на то ми і є допомогова установа".

"Свобода" вдячна працівникам ЗУАДК, і віднині переважну більшість листів-прохань передаватиме до цієї доброчинної української організації.

ЗВІДУСІЛЬ

Гідний книги Ґіннесса

Таким виявився співробітник Цегледського радіо (Центральна Угорщина), 32-річний Імре Ваш. Він протягом 50 годин і 30 хвилин вів радіопередачу і тим самим побив попередній рекорд, який дорівнював 41 годині. Імре Ваш почав передачу опівночі в суботу, 28 серпня, і закінчив її у понеділок, о 2 годині 30 хвилин ранку. Згідно з правилами лондонського видавництва Книги рекордів Ґіннесса, за працею ведучого стежили 24 добровільні свідки, які змінювалися кожні чотири години. Відповідно до правил, йому кожні вісім годин належала 15- хвилинна перерва. Програму, яка тривала 50 з половиною годин, записано на відеокасету. Документи про ту подію надішлють для реєстрації до лондонського центру Ґіннесса.

Американці працюють найбільше

За даними Міжнародної організації праці, американці в 1997 році працювали довше, ніж мешканці 240 інших країн, - 1996 годин, на два тижні довше, ніж працьовиті японці. У США спостерігається тенденція продовження робочого тижня, тоді як в країнах Европи діється навпаки. Проте продуктивність праці в країнах Европи і Азії зростає швидше, ніж в США.

Призначено нового американського амбасадора

Новим амбасадором до Пекіну Вашінгтон запропонував колишнього тихоокеанського командира адмірала Джозефа Пругера. Китай повідомив, що вповні підтримує кандидатуру. Така доброзичлива підтримка зі сторони Китаю пропонованої кандидатури є ще одним доказом, що обидві країни намагаються наладнати свої взаємовідносини, котрі були доволі напруженими після помилкового збомбардування, літаками НАТО китайської амбасади в Белграді минулого травня.

Змагання за контракт

Сполучені Штати Америки стали перед проблемою створення нового літака-винищувача, здатного успішно замінити застарілі машини. Пентагон вирішив, що нова машина має бути єдиною для військово-повітряних сил, фльоти і морської піхоти. Усі її варіянти повинні мати однакові двигуни, навігаційні прилади і до 80 відсотків однакових замінних частин. За право дістати новий контракт змагаються дві великі компанії - Боїнґ і Локгед-Мартін.

Населення залишає Східній Тімор

Речник Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй повідомляє, що минулого тижня понад 200,000 осіб, майже чверть всього населення Східного Тімору, були вигнані зі своїх домівок міліційними загонами, котрі виступають проти підтриманої народом незалежности. Багато людей, котрі шукали захисту в церквах і будинках закордонних допомогових організацій, тепер насильно вивозять через кордон до індонезького Західного Тімору.

Українці в Ізраїлі

Журналістка Світлана Глаз походить з села Березані на Київщині. Закінчила університет і працювала в Києві, де зустріла свого обранця Михайла і змінила батькове прізвище Овчаренко на прізвище чоловіка, з яким вже кілька років живе в Ізраїлі.

Хрищення малої Надійки в Ізраїлі.

Земля Ісусова

Картографи, мабуть, помилилися, коли намалювали Ізраїль таким маленьким. Насправді це велика країна. Я живу тут вже вісім років, але ще не скрізь побувала. Усі прилітають сюди на єдине летовище імені Бен Ґуріона, від якого і до столиці кілька хвилин їзди, і до Єрусалиму близько. Значно далі - до Галилеї, звідки прийшов в Юдею Ісус Христос. Тепер там живуть не тільки євреї, а й араби, друзи, черкеси. Ближче до портового міста Гайфи розташований Назарет –святе місто християн. Українці полюбляють Гайфу. Свого товариства чи землячтва вони не мають, але охоче зустрічаються в парках чи кав'ярнях, щоб погомоніти, пригадати рідну землю. До Єрусалиму вони приїздять, щоб зупинитися біля Храму Гробу Господнього, пройти по вулиці Долороза, якою востаннє в часі земного життя ніс хреста Ісус. Є тут православна церква, в якій служить о. Олександер. Сюди приходять українці, які постійно проживають в Єрусалимі.

Авторка розповіді (праворуч) з подругою Людмилою.

На півдні країни – пустеля Негев, край незалежних бедуїнів. В головному місті Негеву – Беер Шеві – теж є чимало українців. Ще далі на південь - Мертве море і велика пустеля – аж до Ейлату. Чи є там українці, я не знаю. Мабуть, є...

Людмила

Моя подруга Людмила живе в Беер Шеві. Назва цього міста перекладається як Сім Колодязів. Про нього оповідається в Біблії: „І сталося того дня, і прийшли Ісаакові раби, і розказали про криницю, яку вони викопали. І сказали йому: „Ми воду знайшли". І він назвав її Шів'а, чому ймення Беер Шева до сьогоднішнього дня". Тепер колодязів тут немає...

Людмила за фахом – хемік, має вищу освіту і досвід практичної роботи в науковій установі, але в Беер Шеві працює у ресторані. Разом з нею трудяться мароккканці і один бедуїн, які знають добрих півсотні російських слів. Але власник говорить на івриті і Людмила вже розмовляє з ним цією мовою, хоча до школи-ульпану не ходила. Знає усі назви страв, овочів, посуду... Усе ж до школи збирається, бо йдеться не тільки про роботу, а й про пізнання країни, звичаїв її народу.

У єврейській родині, з якої походить її чоловік, Людмила шанує юдейські свята і звичаї, але не кидає українських. На Великдень – крашанки, на Різдво – кутя, на Трійцю – зелені гілки в помешканні. Хоча треба шанувати і юдейську суботу. В родині зустрічають Новий рік за єврейським календарем, а про наш Новий рік навіть остерігаються говорити, щоб не викликати осуду збоку ортодоксальних юдеїв.

В Ізраїлі релігія не відділена від держави, і це створює певні ускладнення. В молодій країні зійшлися люди з різних країн, які мають не тільки різні звичаї, смаки, а й світогляди. Прошарок інтеліґенції дуже нечисленний. Є такий анекдот: батько гудить сина за погане навчання, а той відповідає; „Як не закінчу школу, то піду в політику".

– Чи не тужиш за Україною? – запитала я в Людмили. Вона відповіла:

– На роботі в мене зайняті молоді дівчата. Стосунки у нас приязні, але ми не друзі. Проте я дістаю листи від мами, від сестер... Бракує українського слова. Коли почуєш у російськомовному телебаченні щось українське, то серце защемить. А ще є трохи жалю, що не склалося наше життя в Україні. Увесь час працювала, але не маю жодного доробку, ніяких заощаджень, шукаю долі на чужині. І тут треба мати якомога більше годин праці, щоб заробити, а життя минає...

Простори Ізраїлю. Тут ходив Ісус Христос.

Марта

У свої 23 роки Марта має дівочу зовнішність – коротка зачіска, жодної косметики. Вона народилася і виросла в Україні, до Ізраїлю приїхала з батьками.

Дитинство було, як у всіх дітей в тодішній Україні: школа, будинок піонерів (щоправда, в останньому займалася в групі українського танцю). Бабуся не дозволяла допізна гуляти, а вранці будила вдосвіта...

Помешкання мали у віддаленому, щойно збудованому серед поля районі міста. Великі дерева Марта вперше побачила, коли на свято поїхали в стару частину міста. "А чому в нашому місті не ростуть такі великі дерева?" – запитала у мами.

В Ізраїлі Марта закінчила школу, пішла до війська, бо тут військова служба однаково обов'язкова для юнаків і дівчат.

Військо було школою гарту – вставали о 5-ій ранку (юнаки – о 4-ій), фізична підготовка, навчання, водіння авта, марш-біг з повним бойовим спорядженням. На християнські свята мала вільний день, не мала служби в неділю. У війську Марта стала командиром і дістала пропозицію продовжити службу. Але треба було б відкласти особисте життя, а тут народилося кохання.

Обранцем Марти став болгарин Іво, мама якого походить з еспанських євреїв. які колись були вигнані до Мароко, потім жили в Туреччині. Прадід Іво перебрався до Болгарії. Тепер Марта знає не тільки українську мову, а й іврит, англійську, болгарську. Разом з чоловіком півроку жила в Австралії, де народила доньку. На честь бабусі-українки її назвали Надійкою, а охристили в Ізраїлі.

– Яке місце в твоєму житті посідає Україна?

– Я – українка, цим усе сказано. Я відверто говорю про це в Ізраїлі.

Світлана Глаз
м. Лод, Ізраїль

Полеміка з приводу пам'ятника

Чи постане Ангел-хоронитель у Кіровограді?

У нашому місті триває полеміка довкола проєкту пам'ятного знака на честь 2000-ліття Різдва Христового. Проблема, про яку йдеться, на перший погляд видається не такою аж складною. Проєкт пам'ятника обговорено на відповідному засіданні, рішення про його спорудження уже затверджено. То чи варто до цього повертатися знову?

Так-то воно так... Але вже після того, як управління містобудування та архітектури обласної адміністрації прийняло це рішення, почалася полеміка. Кращою пропозицією визнано проєкт А. Гончара та В. Кривенко, які пропонують спорудити тріюмфальну колону „Ангел-хоронитель Кіровоградщини". Проєкт розроблений на замовлення міської ради в 1997 році і схвалений у міністерстві культури та мистецтв України. На цьому ж таки засіданні було відкинуто інший ескіз пам'ятного знаку – автор ідеї В. Шмідт, автор ескіза – О. Кривко. Мотивація відмови і ескіз подано... вже після підбиття підсумків конкурсу. Але про „конкурс" мешканці Кіровограду довідалися вже після його завершення. Чи можна вважати конкурсом ситуацію, коли у змаганнях бере участь лише один проєкт? І зрозуміло, перемагає. У те, що проєкт Гончара-Кривенко не мав альтернативи, тяжко повірити. Зі своїм проєктом виступали також визнані місцеві майстри А. Мацієвський та В. Френчко.

Тож я маю серйозний сумнів у тому, що Ангел-хоронитель найвиразніше символізував би велич і значення події, на честь якої має споруджуватися па-м'ятник. Доречно навести кілька рядків з листа альтернативного проєкту Шміта-Кривка до єпископа Кіровоградського та Олександрійського Пантелеймона (Романовського), де, зокрема, йдеться про чистоту віри... „Завтра, пишуть вони, дехто казатиме: „Православні проявляють лукавство, бо їхній владика благословив на Різдво Христове вшановувати ангела, а це означає, що й Христос – ангел". Син Божий прийшов на землю, аби через Свою жертву допомогти нашому очищенню від гріхів земних, возвеличити людину, наблизити до Себе. Це – основний догмат, наріжний камінь християнської релігії. А Хрест Господній – її символ.

2000-ліття Різдва Христового – річниця явища, від якого наша сучасна офіційна земна цивілізація веде своє літочислення. Саме тому, коли ми вже взялися цю подію вшановувати, мотиви й форми такого вшановування мають здійснюватися у відповідних вимірах. Саме тому пам'ятний знак із цієї нагоди в географічному центрі України мав би бути особливим, мав би стати витвором мистецтва, а не черговою „галочкою" у звіті. Цей пам'ятник має бути даниною животворній силі християнського вчення, стрижнем ідеї єднання і духовного зцілення нашого народу.

Що є нині основною перепоною у розвитку нашого суспільства, нашої молодої держави? Розбрат, розпорошеність, відсутність об'єднуючого духовного (а отже – й ідейного) чинника. Скажіть, у якій ще державі світу, з 50-мільйонним населенням, як наша, існує понад 70 політичних партій, зареєстровано і діє на її теренах понад 70 конфесій? Це – дані офіційні. Мені кажуть: це результат розкладу тоталітаризму. Але чи не є це характерною рисою нашої ментальности, на зразок – „два українці – три гетьмани"? Важко заперечити. У Святому Писанні говориться, що розбитий камінь – вже не камінь, а лише його частини. І що камінці з тих частин, коли потрощити їх ще дрібніше, перетворюються на пісок, що його легенько можна розмести куди завгодно, не прикладаючи до цього жодних зусиль.

Що врятувало наших сусідів-поляків наприкінці 80-их років від громадянської, а світове співтовариство – від світової війни? Церква! Римо-Католицька християнська Церква! А ще – згуртованість навколо національної ідеї, віра у свої сили, чіткі наміри й тверді переконання у правильності обраного шляху, зрештою – національна гідність. Втім, про успіхи сусідів можна й не говорити. Кожен з українців, хто побував останнім часом у Польщі, мав можливість у них наочно переконатися. А що було трохи більше 10 років тому? Бодай не пам'ятати, кажуть поляки. Отже, Церква – об'єднуючий стрижень не тільки духовного життя, а й життя суспільного. Повернімося до нашої кіровоградської ситуації. На моє глибоке переконання, рішення щодо пам'ятника не має переконливих мотивів. На засіданні ради містобудування та архітектури секретар епархії протоієрей Петро Сидора сказав чесно і відверто: у епархії просто немає коштів, але вона не проти розгляду інших пропозицій. Не слід також нехтувати думкою мирян. Адже ми вже говорили про те, що не всім до вподоби запропонований варіянт. На адресу владних структур від віруючих і невіруючих мешканців міста надійшло багато заяв із проханням не поспішати із спорудженням вказаного пам'ятника. Відповіді ж через пресу надходять на зразок: „Комусь не хочеться, щоб наше місто мало Ангела-Хоронителя".

Нехай буде і він, нехай прикрашає наше місто. Але не на відзначення 2000-ліття Різдва Христового. Такий пам'ятник міг би стати чудовим подарунком і окрасою міста Кіровограду до 250-річчя його заснування. А чому б ні?

Конкурс необхідно продовжити. 2000-ий рік Різдва Христового – це не 25 грудня чи 7 січня. Це – початок нового тисячоліття, а не чергова річниця... „жовтня". Рівень увічнення мусить відповідати рівневі явища. Це – найважливіше, найпринциповіше. Щоб рішення приймалися виважено й фахово, при міській раді з містобудування та архітектури мусить функціонувати художня рада, у складі якої мають бути архітектори, представники будівельних організацій та державних установ, а також художники, краєзнавці, науковці, журналісти, представники громадських організацій. Крім усього, йдеться також про чималі витрати з міського бюджету.

Відкриймо душі наші перед Господом, пригадаймо й нашу Конституцію, у якій говориться: „Усвідомлюючи відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішніми та прийдешніми поколіннями..."

Микола Хомандюк,
Кіровоград, Україна

Товариство „Свята Софія" святкуватиме срібний ювілей

Товариство українців-католиків у США „Свята Софія" від часу свого створення Блаженнішим Патріярхом Йосифом Сліпим намагається виконувати заповіт свого засновника. Воно підтримує освітню та видавничу діяльність Українського Католицького Університету в Римі та його філії у Філядельфії, організовує наукові конференції, спонзорує дуже потрібні в Україні курси етики й моралі для молоді, як і вивчення англійської мови. Видає також українознавчі праці й переклади як українською, так і англійською мовами.

Щоб увічнити пам'ять свого засновника, з ініціятиви Товариства вибудувано величавий музейно-меморіяльний комплекс у рідному селі Патріярха Заздрість на Тернопільщині, що вже розпочав свою релігійно-освітню і педагогічну діяльність для дітей і молоді. Є надія, що згодом цей комплекс стане справжнім екуменічним духовокультурним центром і місцем паломництва.

Святкування 25-ліття своєї діяльности Товариство „Свята Софія" розпочало у Тернополі, Львові і селі Заздрість, де 5 вересня відбулося благословення музею – родинного дому Блаженнішого, а 4 і 11 вересня – конференції у Тернополі та Львові. Святкування завершаться 2 жовтня у Філядельфії науковою конференцією, присвяченою життю і подвижницькій праці Патріярха Йосифа. У конференції, що проходитиме в Українському Освітньо-Культурному Центрі в Дженкінтавні, візьмуть участь: проф. д-р о. Борис Ґудзяк, проф. д-р Мирослав Лабунька, проф. д-р Леонід Рудницький і проф. д-р Ролянд Піч. Перші три доповідачі добре відомі українській громаді в США. Проф. д-р Р. Піч – це німецький вчений, знавець філософії і богословія, який ще в 60-их роках познайомився з Патріярхом Йосифом і допомагав йому у веденні німецького листування. Проф. Р. Піч прекрасно володіє усною та писемною українською мовою, що є рідкістю серед чужинців. Він є звичайним професором і продеканом Філософічного Факультету УВУ та професором-гостем університету Києво-Могилянської Академії. На конференції у 25-річчя Т-ва „Свята Софія" він доповідатиме на тему: „Схід і Захід у богословському мисленні Патріярха Йосифа".

Святкування 25-ліття Товариства „Свята Софія" у США буде доброю нагодою для української громади віддати шану пам'яті Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого.

Р. Н.

ЗВІДУСІЛЬ

Покарають зрадженого чоловіка

На Сицилії ревнивий чоловік встановив у родинній спальні апаратуру, котра зареєструвала побачення його дружини з коханцем. Коли він приніс плівку до суду, з'ясувалося, що згідно з новим законом Італії саме цей чоловік може бути покараний за порушення приватного життя своєї дружини. Прокурор заявив, що його можна позбавити волі на чотири роки.

Реальна картина наркомана

Згідно з даними державного уряду з 1997 року, з 10 наркоманів у США сім є особи, котрі мають постійну працю. Офіційні чинники сподіваються, що ця статистика розвіє існуючі переконання, що більшість наркоманів – це люди покривджені життям і цілковито виключені зі суспільства. Директор Крайового бюра контролі наркотиків ген. Беррі МекКаффрі стверджує, що „типовий наркоман не є безробітний ані убогий". Приблизно 6.3 млн. осіб, які мають постійну працю, у віковій групі 18 до 49 років, призналися до вживання заборонених наркотиків.

Популярність повітряних куль

Усе більшої популярности набирають у світі подорожі на повітряних кулях з теплим повітрям. Цікаво, що одними з перших у 1910 році розпочали їх у Львові члени секції повітряних куль Галицького авіятехнічного союзу. Перший лет тривав дві години і вісім хвилин на відстань 140 кілометрів.

Папа Римський відвідає Грузію

На пресовій конференції в резиденції ватиканського нунція в Тбілісі, столиці Грузії, повідомили, що Папа Іван Павло II здійснить дводенну офіційну візиту до цієї країни 8-9 листопада. Глава Римо-Католицької Церкви зустрінеться з Католикосом-патріярхом всієї Грузії Ілією II, з Президентом країни Едуардом Шеварднадзе та грузинськими католиками.

Ізраїль звільнив палестинських в'язнів

Натовпи тріюмфуючих людей у Ґазі і на Західному березі Йордану вітали повернення на батьківщину 199 палестинців,звільнених з ізраїльських в'язниць. У супроводі палестинської поліції їх доставлено на автобусах до контрольно-пропускних пунктів. Звільнення Ізраїлем першої групи палестинців, які не мали відношення до вбивств ізраїльтян, можна розцінювати як перший реальний вияв прогресу в близькосхідньому мирному врегулюванні з моменту приходу до влади в Ізраїлі Єгуди Барака.

Калій та магнезій запобігають паралічам

Американська преса подає, що дослідження, якими було охоплено 44,000 чоловік впродовж восьми років, котрі споживали достатню кількість калію, довели: вони мали на одну третину менше випадків паралічів, ніж ті, які споживали менше калію. До продуктів, багатих на калій, належать банани, помідори, шпінат, деяка садовина та городина.

МОВА ПРО МОВУ

Забудеш рідну мову...

Забудеш рідну мову – ніж у народ свій устромиш,
Бо мова народу – це дух його,
І дух народу – це мова його,
Так говорили колись.
Якщо ти темний, і зрадиш мову свою,
Ім'я тобі – раб,
Бо відсутність свідомости – одна із ознак рабства.
Якщо ти досвідчений, і зрадиш мову свою,
Стаєш ти падлюкою,
Бо купуєш собі добробут
Ціною життя народу...

Володимир Житник

Занепокоєне „Л“...

Еміграції різних народів вживають правопис, діючий на батьківщині. Українська еміграція створила собі правописне розмаїття словниками Голоскевича, Синявського, Кисілевсього, ще домашнього вжитку – „у нас так пишуть“. І лише не байдужа до рідної мови частина еміграції почала вживати сучасний правопис незалежної України.

Предтечою такого феномену послужила Правописна Конференція 1927 року у Харкові. Серед різних питань обговорювалось вживання „г“ і „ґ“. Прихильники „ґ“ і обмеженого вживання „г“ даремно доводили, що „ґ“ більш властиве фонетиці російської мови: ґород, ґлава, ґенерал. І польської – ґлова, ґура, Ґаліція.

Найдовша дискусія точилася навколо вживання „л“ – твердого чи зм'якшеного. Більшість учасників Конференції голосувала за зм'якшене „л“. Серед них – чверть з етнічних районів із вживанням місцевої говірки, двоє здобули освіту у Львові і „поґаличанились“. За зм'якшене „л“ голосував також редактор партійної газети „Вісті“ Касяненко-Ларик, на знак солідарності з братами-галичанами в КПЗУ (Компартія Західної України).

Майже всі учасники Харківської правописної конференції загинули за рідну українську мову. Розстріляли Скрипника, Шумського, Косинку, Сологуба, Лебединського, Плужника, Куліша, Максимовича та ін. Загадковою смертю помер Михайло Грушевський. Збожеволів історик літератури Олександер Грушевський. Покінчили життя самогубством Зеров, Хвильовий...

У скорботній пам'яті по їхніх душах еміграція заклопотана єдиним в українському алфавіті „л“. Воно ввижається дволиким Янусом, зображеним двома „л“ – в російській та польській мовах.

Своє однозначне „л“ забувається. Багата народна мова, незалежна від „наукових обґрунтувань“, зберігає в пам'яті і вживає властиве самобутній культурі та східнослов'янській підгрупі мов – „л“.

Кубанці-чорноморці називають подвір'я з хатою – план. Шевченко у вірші „Гетьман Дорошенко“ пише: „У дві ЛАВИ задніпрянці з москалями стали“. І сам гетьман писав у своїх регламентах: „Де пороги, ФЛОТИЛЮ волокти заморськими БЛОКАМИ. У лимані розгорнути ЛАВОЮ на турка“.

В. Остапенко,
Вашінґтон,
(Збережено правопис автора – Ред.)

Пошук українського слова

Праця над словниками дала мені багатий матеріял до вивчення української лексики. Це матеріял може стати у великій пригоді тим, хто хоче послуговуватися „матірньою“, тобто незіпсутою українською мовою.

В Україні сьогодні панує цілковитий хаос щодо лексики в українських текстах. Молоде покоління, належно не навчене української мови в УССР, засмічує свої писання – від газетних дописів до товстих романів – чужими нашій мові словами та зворотами. За чистотою мови ніхто практично не пильнує. Молоді – та й старі – автори розуміють демократію як вседозволеність, і виходячи з цієї хибної думки, нашпиговують свої твори неукраїнською жаргонною та вульгарною лексикою, що ставить під загрозу самобутність нашої мови.

Проаналізувавши сучасну друковану продукцію, я розробив низку порад для авторів, як українцям уникати небажаної лексики, змавпованої з чужих мов: передусім – з російської. Ці поради об'єднано у книжці під заголовком „Пошук українського слова або боротьба за національне „я“.

Книжку буде видано в Києві.

Словолюби, які захочуть придбати цю книжку, і тим допомогти авторові видати її, можуть скласти пожертву на ціль видання.

У „Пошуку“ буде опубліковано список усіх жертводавців. Кожен жертводавець дістане примірник „Пошуку“ з подякою автора.

Чеки треба виписувати на **UUARC-02-2404** з позначкою **Dictionary Fund**. Це код рахунку в ЗУАДКу. Однак через те, що автор мусить знати прізвища усіх жертводавців для оприлюднення їх у „Пошуку“, чеки треба висилати на адресу автора: **S. Karavansky, P.O.Box 131, Denton, MD 21629 USA.**

Після реєстрації чеків автор вишле їх до ЗУАДКу, звідки жертводавець дістане посвідку про відтягнення суми пожертви від податку. Отак спільними силами видамо потрібну для багатьох книжку!

Святослав Караванський

Слухай, „Свободо“, усіх, а пиши по-своєму

Якби "Свобода" спробувала піти за тими поглядами, що їх висловлюють деякі автори у своїй – цілком щирій! – обороні чистоти нашої мови, то пропав би й той лад, що є. Східня діяспора має свій правопис, західня – свій, Україна – свій, а як бути газеті, як знаходити золоту середину? Одні закидають їй „совєтизацію“, інші – польонізацію. Коли ж ми вдаримо себе в чоло і усвідомимо, що ми, як нагадував недавно дипломат Єльченко, „віти одного дерева, діти однієї України“? То ж спроможімося трохи розширити межі нашого сприймання! Так, Харківський правопис для нас дорогий, вірність йому була не просто філологічним принципом, але виявом української національної свідомости, нашого патріотизму. Має й рацію головний редактор „Свободи“, кажучи, що Україну неможливо завернути до 1928 року, бо мова не стояла на місці, а розвивалася. Однак правдою є також те, що розвивалася вона не у свобідній країні, а в російсько-совєтській окупації, під сильним русифікаторським тиском. Тому не пішла по тій лінії розвитку, по якій могла б піти у вільній Україні.

Водночас мусимо усвідомлювати, що словник Голоскевича не можна вважати непорушним законом. У ньому було від самого початку чимало такого, з чим мовники не могли погодитися. Ну ось один приклад. Голоскевич каже: „дантист“, „дантистика“, а не „дентист“, як ми звикли уживати. На мою скромну думку, слово треба брати з мови, з якої воно походить, а не з тієї, де воно є запозиченням з оригіналу. Слово „дентистика“ походить від латинського – „dens – dentis“, що означає „зуб“. Отже, логічно мало б бути „дентистика“, а не так, як це звучить, скажімо, у польській чи французькій мові, де є носові звуки -е і -а (!!!).

Більшою проблемою є все частіше вживання чужомовних слів. І не тільки в нас. Польський сейм обговорює закон, згідно з яким з поляків можуть стягати грошову кару (до 1000 дол.) за занечищення мови англіцизмами. Тепер у Польщі, як і у Франції, долю того чи іншого слова непольського походження вирішуватиме комісія з тридцяти лінґвістів. Єжи Бральчик, професор Варшавського університету, пише: „Англійська мова – одна з кращих мов світу. Вона ефективна у всіх сферах життя. І це може відтіснити польську мову“.

Це виглядає перебільшенням. Держава, яка святкувала 1000-ліття Хрищення за пару літ перед нами, яка має таку стару культуру, яка пережила „trzy rozbiory Polski“, не вмре з причини кількох англіцизмів у своїй мові. Так само не вмруть й інші мови.

Ще хочу сказати про новотвори. Колись я була категорично проти них. Коли наш професор психології Кульчицький перекладав з німецької, наприклад, слово „mein Selbst“ як „моя самість“, то ніхто з нас не розумів, про що він говорить. Але тепер, після багатьох розмов з молодшими свободівцями, я вже близька до того, щоб перейняти їхню точку зору: це не шкідливе явище. Бо, мовляв, якщо ці новотвори матимуть життя в собі, то приживуться, а як ні, то відімруть, бо „мова не тече зі словників в життя, а з життя – в словники“.

Емілія Смалько,
Джерзі Сіті

РЯДКИ З ЛИСТІВ

„Бойсики“ в Полтаві...

Коли наші українські „бойсики ідуть на стріту“ тут, в Америці, то це ще нічого, ще можна вибачити, можна, принаймні, зрозуміти, бо в цілому це віддзеркалює обставини, в яких живе наша етнічна громада. Та коли те саме чуєш в Україні, то це справді дивує і непокоїть. В Полтаві на вулиці я почула такий діялог:„Гай, Майкол! Чи ти знаєш, як мене Сердж образив? То я йому дав у ніс, що він впав на сайдвок!“. Чуючи таку „мову“, я подумала, що не надаремно моя дочка витрачає гроші, їдучи кожного літа в Україну учити дітей англійської мови...

Т.Синіцька,
Дітройт

Як не одні чужі шати, то інші...

Сьогодні в нашій пресі, радіо, телевізії та в інших джерелах інформації чітко простежується англонізація української мови. Ми ще не позбулися русифікації, а вже підпали під вплив широко закроєної англосаксами англонізації мов по всьому світі. Тяжко зрозуміти, чому так багато українських гарних слів зневажаємо і замінюємо їх чужими, багатьом людям незрозумілими.Чи, може, це залишки совєччини: якщо „вождь“ сказав якесь чуже сслово, то зараз же його підхоплюють усі і несуть як „мудрість“? Чи, може це нова мода? Мода стосується одягу і її диктують продавці одягу. То хто ж нам диктує і так хитро впроваджує в наше життя культурномовну моду?

Григорій Кононенко

Вимовляймо на свій лад

Діяспора дуже турбується, щоб ми, новоприбулі, правильно вимовляли чужомовні, зокрема англійські слова. І майже щоразу подають приклад з Ґором. Тим часом скільки разів в оголошеннях у „Свободі“ я бачив такі дивовижі, як Марійка Садовський, або Надійка Волянський. Тяжко збагнути, чому усім можна вимовляти чужі слова по-своєму, а нам – зась. Чому ми повинні вимовляти „Ґретхен“, а не м'яко, по-українськи: „Гретхен“? Адже американці вимовляють так, як їм подобається: Ґретшен. Або: Джермані.

Чужомовні слова неможливо вимовляти „правильно“. Тому американці, виходячи зі законів власної вимови, кажуть на Варшаву – Ворсо, а на Мюнхен – Мюник. Якщо б і ми керувалися законами власної мови, то не обстоювали б так завзято характерний для поляків і росіян звук „ґ“. Але щодо боротьби проти засилля англіцизмів в українській мові, то діяспора має рацію.

Олексій Коваленко-Сабалдир
художник, колишній киянин,
а тепер мешканець Сієтлу

Слово мусить подобатися

Я пишу до вас тому, що у „Свободі“ з'являються слова, яких я 50 літ не стрічав. У газеті з датою 7 травня ц. р. читаю: „Гурт з Берестя співав в українській церкві“. Дивлюся до словників – що означає слово „гурт“? Вичитую у Марії Дейко і Подвезького: гурт худоби. То, може, варто знаходити відповідніші слова для співаків?

Василь Рабарський,
Ютика

Дивні арґументи

Гаряче підтримую настанову редакції: не ставмося до мови, як до в'язниці для нашої душі чи нашого розуму. Це буде вічною дилемою: що є грамотнішим варіянтом, а що — менш грамотним. До з'яви „четвертої хвилі" граматичною основою наших діяспорних видань був Харківський правопис 1928 року і словник Голоскевича. Це те, що свідомо зберігалося — в цей спосіб діяспора чинила опір русифікаційним процесам в підсовєтській Україні. І виникла велика різниця між правописами. Ледве не прірва. Українці стоять на протилежних берегах і, замість порозумітися, затято звинувачують один одного. Жодний правопис не повинен бути предметом ненависти. Народ в Україні сном-духом не винен у „кафедрах", „планах" і „міфах". Так його вчили, і в цій науці виросло декілька поколінь. Чи можемо від них вимагати негайного переходу до „пляну" і „міту"? А тут, на нещастя, повоєнна, політично і філологічно освічена еміґрація старіє, вже скоро й не буде кому вимагати Харківського правопису. Щодо „четвертої хвилі", то вона певна, що без нього взагалі можна обійтися. І не тільки вона. Так же думає й дехто зі старших еміґрантських інтелектуалів. Наприклад, професор Омелян Бей з Шіппенсбурзького університету (Па.) застерігає щодо словника Голоскевича і „маси-масенної помилок" у ньому („Свобода" з 23 липня, ч. 30). Мовляв, „міста, що закінчуються на -поль, -ськ, і -цьк Г. Г подавав на свій розсуд. Треба знати, що міста Південної України є відносно молодими й носять іноземні ймення, бо так веліла Катерина II. Їх треба закінчувати на -поль, а не на -піль".

Катерина II — це, певна річ, сильний арґумент проти Харківського правопису і Голоскевича, одначе тяжко заперечити, що радянський період в Україні не був вельми щасливий для української мови.

Не розвивалася вона убік глибшої українізації, убік продуктивного використання наших багатющих діялектів. Прямо скажемо: чимало втратила за цей час наша культура, наша мова, наша національна душа. То, може, це було б по-людськи — відчути якийсь борг перед минулим?

Ольга Марин,
вчителька української мови Школи Українознавства в Парсиппані, Н. Дж.

Любімо не вчити, а вчитися

Просто дивує, як багато в нас „спеціялістів" з мови. І кожен вчить і поучає – замість самому вчитися законів народної мови і правил мови літературної (та й винятків з тих правил).

Не кажу, що в нас не було справжніх мовних авторитетів. Були і є, проте як колись, так і тепер не мають вони вирішального впливу на справу. До того ж, загальмувала наш мовний розвиток несприятлива для нашої нації історія. Згадаймо період українізації і ту трагедію, якою він закінчився. Зовсім інакше наша мова чулася б, якби не було цієї фатальної перерви, якби соборні зусилля українських мовників 20-их років мали логічне продовження, якби Харківська правописна конференція працювала постійно, відповідальними, чистими руками переливаючи мовні скарби з народної криниці у літературу, в різні функціональні стилі. Якби! Однак сьогодні ніщо нам не заважає достойно оцінювати працю тодішніх наукових українських авторитетів, хоч би того Голоскевича. Та ось читаю у „Свободі" (з 23 липня ц. р.), що вжиті у словнику Голоскевича засади – саме засади, а не окремі випадки чи пропозиції – „непослідовні" і навіть „невіглаcні". Доктор політекономії взяв, бач, до рук словник Голоскевича, вислухав-вистукав його і знайшов „примітивний націоналізм" та „надмірний фонетизм". Після такої „критики" не повинно вже дивувати, коли в інших дуже вчених авторів, у так званих „академічних" виданнях зустрічаємо різні кульгаві вислови: наприклад, „кілька чоловік". Вжиток рідної мови не може бути правильним, коли до неї прикладають не її власні закони, а „добросусідські".

Віктор Топчій,
Ґвин Овк, Мериленд

Страшне перо не в гусака...

Багато загадок доведеться розв'язувати українським школярам, які вивчатимуть всесвітню історію за підручником Я. Бердичевського, О Заїки та О. Решетникова. Діти дізнаються, наприклад, що Державна Дума Росії „була розбещена", а у Франції „залпи знарядь розсіяли повсталених". Був час, коли Велика Британія „коливалася", а генерал Буланже „біг із Франції". Про ці мовні химери в українському підручнику розповів у газеті „Вечірній Київ" Микола Сом.

Виявляється писали підручник російською мовою, а перекласти книжку українською узявся О. Зубков, який, вочевидь, української мови не знає. От і вийшло, що Дума була не розпущена, а розбещена, російські „снаряди" стали „знаряддями", а сумніви Англії перекладені як коливання, бо узято дослівний переклад без врахування багатозначности кожного слова.

Шкода не тільки школярів, а й державних грошей, затрачених на такі вправи. Особливий подив викликають ті службовці Міністерства освіти, які написали на підручникові: „Допущено Міністерством освіти України", а саму книжку, мабуть, не читали. Бо вже на її початку побачили б таке: „Виучуваний в 9 класі період всесвітньої історії – це період його стиглості. У міжнародних відношеннях стався колоніальний поділ світу, озлоблялося озброєне суперництво держав". Як каже „Перець", страшне перо не в гусака. Але якої мови можуть навчити „гусаки" українських дітей?"

Л.Х.

ПОПРАВКИ

У ч. 37 з 10 вересня у дописі "Екзекутива УАКР провела наради" з вини автора сталася помилка: в кінці допису подано "затверджено пропозицію призначити почесними членами Екзекутиви УАКР д-ра І. Флиса, д-ра Б. Шебунчака і мґр. Уляну Дячук", а має бути: "почесними головами УАКРади..." - далі за текстом.

У ч. 37 автори допису "Вшанування пам'яті Івана Світличного", що на стор. 9, помилково написали прізвище Оксани Радченко: замість Вадченко слід читати Радченко.

Слова, вживані без потреби

Час від часу спливають на поверхню слова і словечка, які були колись відомі в іншому значенні, або ж ужи-валися напівзросійщеною, збюрократизованою інтеліґенцією. Деякі з них були надзвичайно „модня-чими" в період так званої перебудови і переходу до теперішньої пригальмованої української незалежності. Ось згадаймо сполучник „позаяк", який десять років тому зовсім витіснив „бо" у газетних жанрах і промовах на різних зборах. Майже одночасно сполучник „щоб" чомусь зненавиділи прихильники говіркового „аби".

Ще одна проблема постала декілька років тому із прислівником „схоже", який утворено штучно, шляхом калькування з російського „похоже". Це слово-паразит чужоземного походження „схоже" може бути, залежно від контексту, замінене кількома синонімами - либонь, мабуть, здається, правдоподібно, навіть діялектним „ачей".

Ярослав Харчун,
Монтреаль, Канада

РЯДКИ З ЛИСТІВ

Образлива логіка

„Вечірній Київ", зіставляючи різні погляди на розвиток нашої мови, вмістив (у ч. з 10 серпня) статтю мовознавця Степана Пінчука, в якій є такі образливі для діяспори твердження: „Українська діяспора, або й наші вчені, що потрапляють під її вплив, для нас не можуть бути указом, бо в діяспорі українська мова не твориться і не вдосконалюється, а доживає свого віку, адже там немає українського мовного середовища...".

Нехай це невизнання ролі західньої української діяспори у збереженні національної культури залишиться на совісті автора. Однак, придивімося до його філологічної арґументації. Він просто таки висміює закінчення -И іменників жіночого роду у родовому відмінку однини. Справді, згідно з Харківським правописом пишемо: смерть–смерти, радість–радости. Але не постать–постати, і не стать-стати, а: ПОСТАТІ, СТАТІ.

Тамара Лещенко,
Бруклин

Починаймо від себе

Ці рядки я адресую до одного з активних авторів „Свободи" – д-ра Юліяна Мовчана. Бо ми, свідомі члени української громади Америки, обстоюючи чистоту української мови і послідовно борючись з засиллям русизмів та англіцизмів, виявляємося занадто ліберальними до наших власних текстів. Наприклад, у матеріялах, вміщених у „Свободі" (9 липня) під рубрикою „Будьмо здорові„ д-р Мовчан вживає слово „стрес", коли можна сказати – напруження. Далі читаємо – „екзамен", а має бути - іспит. А чому „діябет", а не цукриця? Чому – „протеїна", а не білковина? Чому – „імунінет", а не відпорність? Чому – „лактоза", а не молочний цукор? Чому – „канцерогенний", а не раковий? А вже зовсім дивовижне і смішне слово – „раціон". Адже є гарне українське – міра.

Іванна Гарасовська,
Чикаґо

Чи доцільно вживати це слово?

Маю на увазі слово, яке тепер дуже часто вживається – і „Свобода" не є винятком – „діяспора". Звідки воно походить і чи ним можна повною мірою замінити поняття: „українська політична еміґрація"?

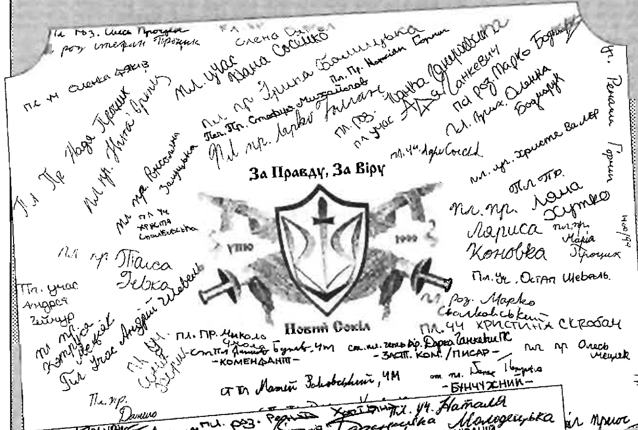
Марія Сліпець,
членка 240-го Відділу УНСоюзу,
Парма, Огайо

Від редакції: Це слово грецького походження і відоме здавна. Англійська літературна норма: Dispersion, тобто групове розсіяння. Давніше вживалося для означення пережитого євреями після Вавилонського полону розпорошення по всьому світі.

Наша читачка має рацію, запитуючи, чи воно може замінити поняття „політична еміґрація", особливо у нашому, українському випадку. „Діяпора" більше говорить про факт, ніж про історичні передумови цього факту. І вже зовсім нічого не каже про форми співжиття етнічної групи поза історичною батьківщиною. В цьому розумінні „діяспора" для нас – недостатній термін, бо ми, українці, відчуваємо і усвідомлюємо себе не „розсіянням", а політично і духовно організованою спільнотою.

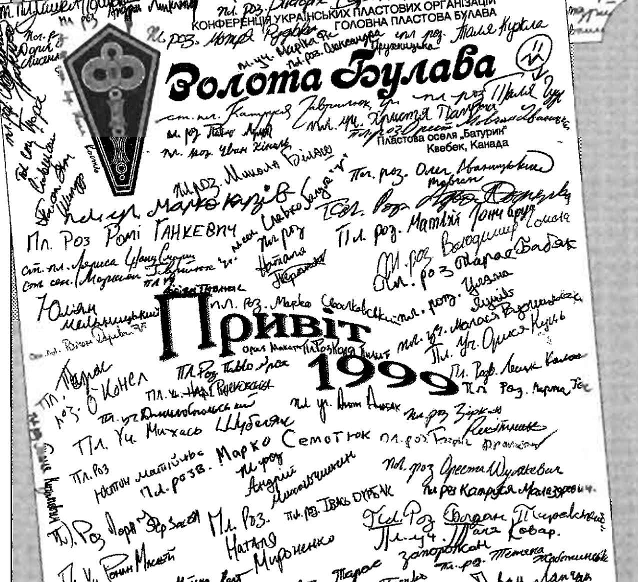
Рубрику „Мова про мову" веде ред. Петро Часто

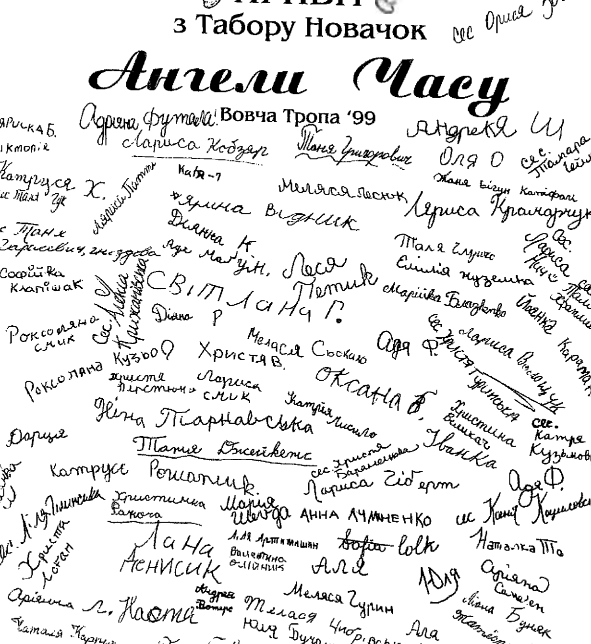
ПРИВІТИ З ЛІТНІХ ПЛАСТОВИХ ТАБОРІВ

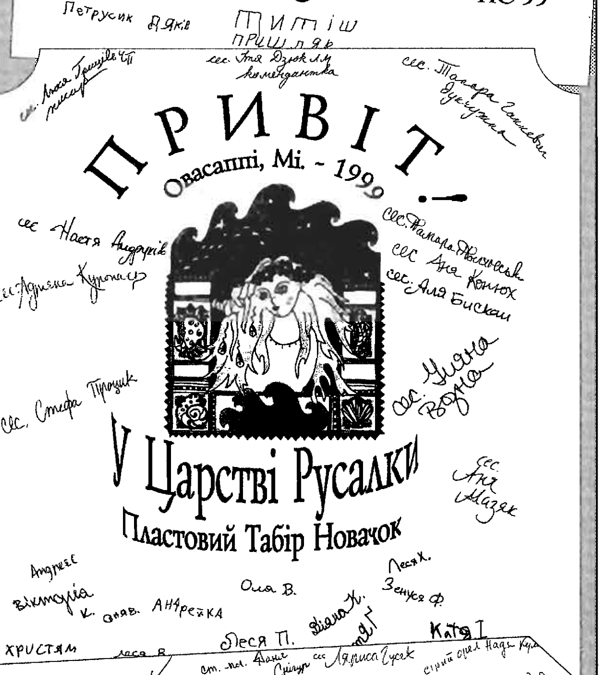

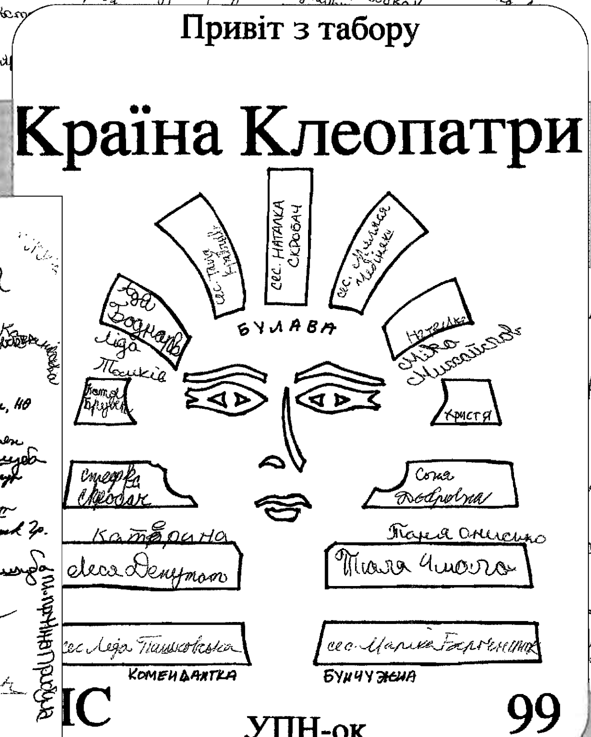

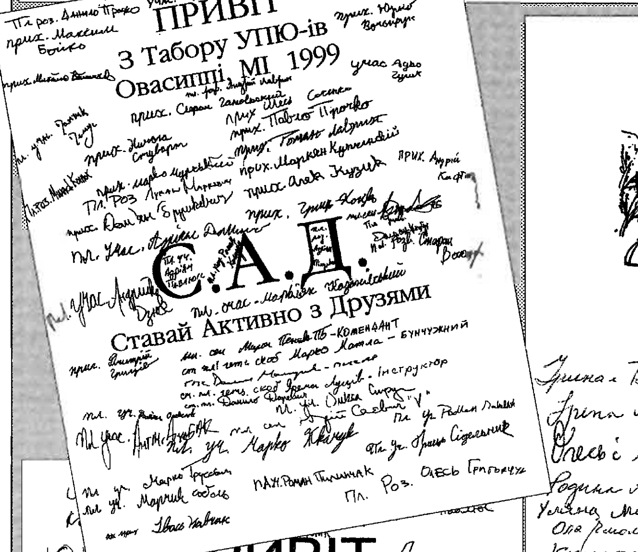

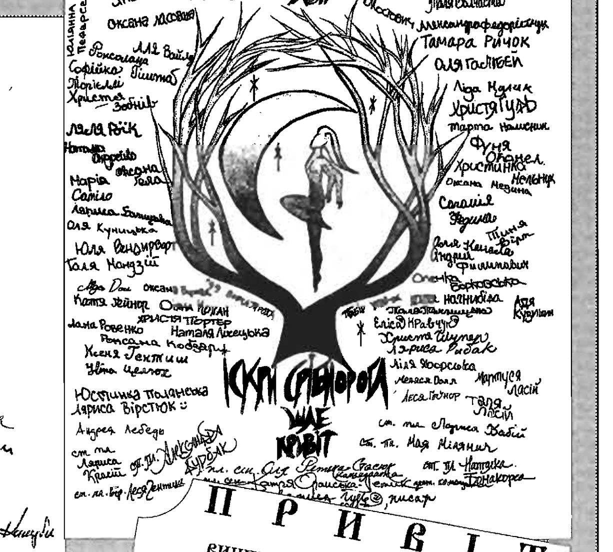

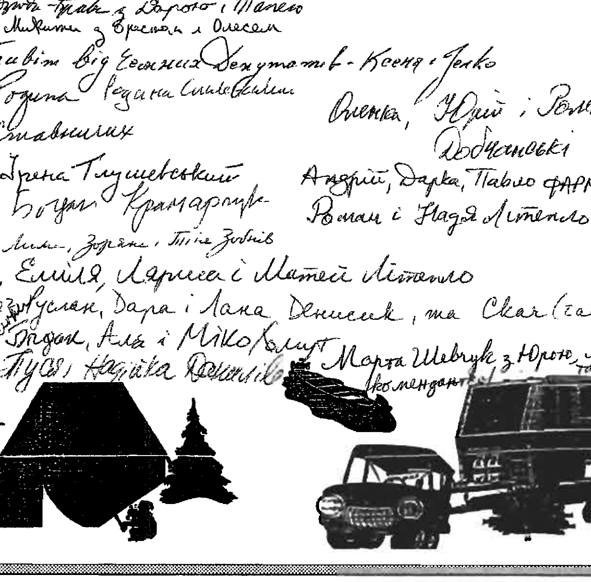

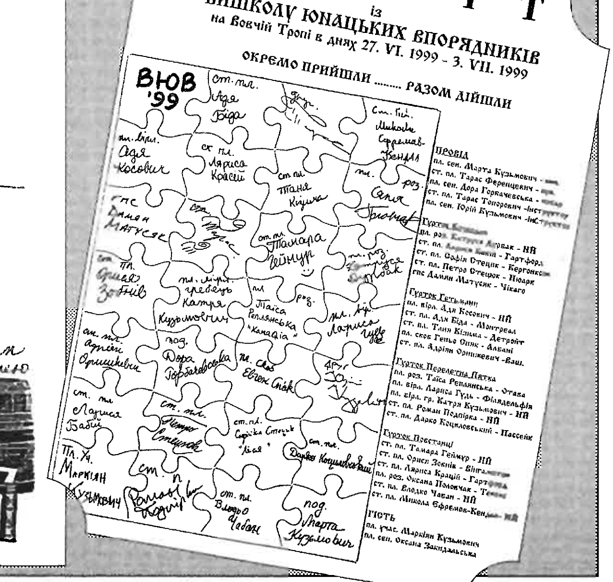

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Літом у Гантері

Етюд з натури

– Приїдьте в Гантер, – запрошувала подруга, – на річну виставку мистців-українців в Америці. Оглянемо, погуторимо...

Біля ґражди – килимом чебрець фіялковий. А запах – духм'яний, оксамитний. Так хочеться нарвати, поставити у глечик, щоб пахощами наповнити хату. Даремно. Зірваний чебрець втрачає запах. Заходимо у ґражду. Пахнуть живицею насичені сволоки. На стінах 80 картин. Мене ваблять яскраві кольори, милуюся ними, а вони торкаються почуттів, запрошують до спілкування. Тут спокійні картини Дарії Наумко„Церква св. Юра у Львові", „Мадонна Марія", „Гуцули"; молитовні – „Мадонна і Дитина"" Ліди П'ясецької, „Ісус" і „Мати Божа II" Галини Титли; „Метелики та гриби" і „Сині пташки з Кольорадо" Олександри Терлецької немов наспівують – вже прийшла весна... Здається, що „Веснянки" Юрія Гури малював буревійний вітер, у танку розкидав кольори на канві. Проте картини Романа Демка „На околиці лісу на Закарпатті" навівають окрилений спокій. Картина Богдана Титли „Березень" пахне весною. Скресають льоди. Шукаю, чи пробивається між снігом струмок, чи пливе човник – половинка золоченого горішка, загубленого з різдвяної ялинки. „Петунії" – такі цвіли в городі галицького приходства. Між пелюстки ховали сонце, втягали запах матіоли.

„Лілея" Ірини Зєлик – це шлюбний букет. Піднімаються сніжно-білі келехи назустріч майбутньому. Одна лілея похилилася, немов запитує – що принесе життя? „Овочі" привабливі, свіжі. Невже ж щойно посвячені на Спаса? Захоплюють зимові картини: „Зимою на Бойківщині" Романа Демкао, де небо єднається з землею і витає тиха, свята ніч; „Зимовий день" Богдана Титли і „Зима – Коннектикат" Ірини Зєлик.

„Вчасна весна в горах" приковує увагу. Ось-ось зацвітуть підсніжники, проліски, синя пшеничка. А „Ліс" – це лісова пісня. Так і чекаєш, з-поза дерев виплигнуть мавки, чи ховається десь перелесник. „Пополудневе озеро в Кетскіл" Михайла Мороза запрошує присісти на березі, відпочити і забути турботи великого міста. Цікаві композиції Адріянни Титли: „Скрипка" очікує скрипаля, „Хліб наш насущний" наповнює повітря запахом свіжого хліба, і родиться бажання подякувати Богові за наші достатки. „Калина з грибами" Богдана Божемського навіває низку спогадів. Калина на відзначці батька, українського січового стрільця. Калиною прикрашена світлиця бойківської хати. 1944 рік. Польовий духівник УПА, о. Рафаїл, київським напівом править Службу Божу. Після відправи сідлає баского коня і під'їжджає на гору Тростян:

„Ой, вийду я на гору,
на високу, кам'яну,
та погляну вдолину,
на червону калину..."

Несеться пісня до Маківки, на Погар. Туди прямує о. Рафаїл до своїх „молодців".

Проминули роки. Гостюємо у Гантері. У городі Богдана і Галини Титлів розкішні ґрона клонить калина.

– Наломи, візьми китицю додому, – заохочує Богдан.

З хати вибігає Галина

– Маємо Україну, маємо Україну!.. – Пам'ятний день 24 серпня 1991 року. Обійми, сльози радости.

На бічній стіні ґражди приковує увагу „Самота" – синя, моторошна пташка Софії Лади. Вчуваються музики, грають цимбали – „Танцюють гуцули" Едварда Козака. З гори споглядає неперевершений його „Лис Микита". Стоїть, мов Довбуш, люльку курить, сторожить мистецькі надбання української діяспори.

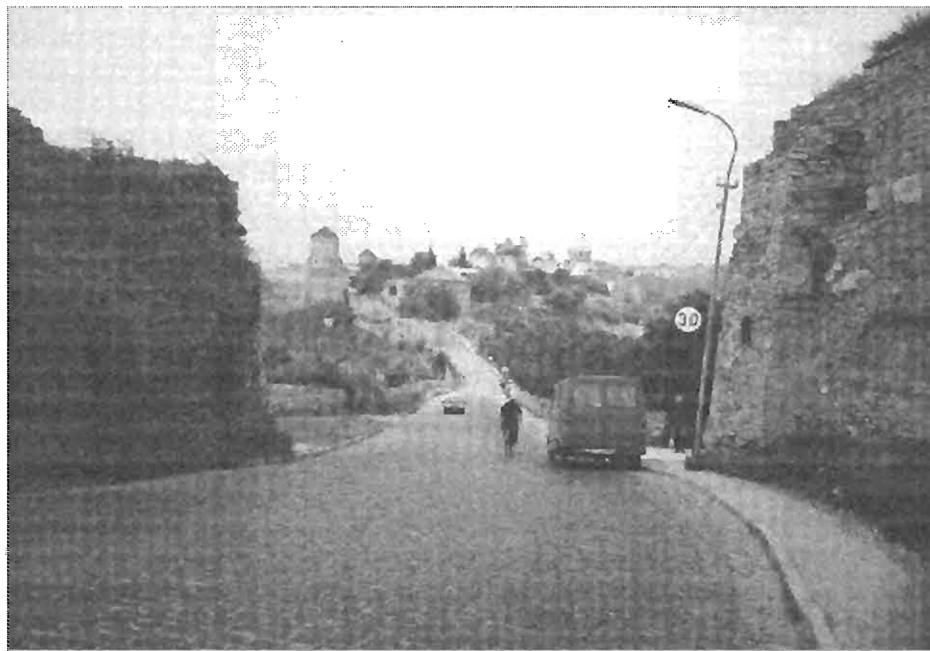
У другій кімнаті ґражди – виставка юних мистців з Львівської дитячої школи народних мистецтв. Щира подяка Богданові Титлі, що запросив їх до участи у виставці. Приваблюють картини дитячого світу: „Підводне царство", „Поворот з поля", „Вбирають ялинку", і інші. І хочеться хоча одну із них забрати зі собою.

Сутеніє. На далекій полонині Еко скликає мистців на ватру. Михайло Мороз креше вогонь на палітрі, мавкою підкрадається Марічка, ховає у тайстру зґарди Любарт. Підкрутивши вуса, настроює бандуру Нюнько, і леготом, понад дерев'яну церковцю, несеться відвічне „Отче Наш". Де верховіття туляться лебедині хмари, серпанком стелиться благородна тиша.

Гантер відпочиває...

Анна Максимович

Спільно відновлюють пам'ятки історії

Стара фортеця в Кам'янці-Подільському

Світлив **Л. Хмельковський**

Триває відновлення і впорядкування двох українських міст, які однаково близькі як українцям, так і полякам. Це – Кам'янець-Подільський і Кременець. У першому з них вже передано отцям Паулинам прекрасний колись Домініканський костел, який нині лежить в руїні. Роботи по його відновленню йдуть на повну силу. Міська влада відновлює ренесансову польську ратушу.

У Кам'янці-Подільському колись були три ратуші – вірменська, русинська і польська. Уціліла лише остання. Відновлюється стара кам'янецька фортеця. У місті ремонтують хідники і кам'яниці. У вересні обидва міста має відвідати прем'єр Польщі Єжи Бузек. Мова йде про спільну відбудову обох міст. В будинку Словацьких в Кременці розміститься музей поета. Одне слово, діється багато доброго. Оскільки жити в Україні усе ще дуже важко, такі роботи вимагають великої жертвенности від усього суспільства.

Більшість ділянок життя молодої держави, які досі мають старе коріння і традиції, треба реформувати, впорядкувати і осучаснити, щоб Україна, яку Бальзак назвав „хлібною пустелею", стала щасливою батьківщиною щасливих людей. Аби так сталося.

Тереса Седляр–Колишко
З польської газети „Nowy Dziennik" в Нью-Йорку

КОЛОНКА ПОЕЗІЇ

З нових віршів про Україну

Петро Засенко

На „Ой" починаються наші пісні..

Прийшлось Україні: не зняти крила,
В міжбрів'я націлене дуло...
Тоді вона пісню на „Ой" почала,
Немов їй під серцем кольнуло.

„Ой Боже„", „Ой нене...",
„Ой, вийду на шлях...",
„Ой горе тій чайці небозі..."
Ой, скільки тих „Ой"
простогнало в віках
На цій українській дорозі.

Козак у Стамбулі в обличчя паші
Співав співомовки зухвалі,
Хоч ойкання в небо злітало з душі,
Як тіло тремтіло на палі.

І пісню про Гриця, в якій знемогла
Душа українки в коханні,
Чурай із болючого „ой" почала,
Неначе спіткнулась об камінь.

Державу-незграбу тягла на горбі
Страждення колгоспниця-мати:
„Ой, горе нам, горе" – шептала собі,
Співала, аби не стогнати.

А думоньку кожну, а кожне слівце
Чужі підминали копита...
У нашої пісні тривожне лице,
Душа її кров'ю омита.

Ніщо їй катівні і час, і прогрес –
Підвладна своєму закону:
Шугає, сягає холодних небес,
А гріється в серці людському.

І все те у спадок дісталось мені,
І як ту журу приневолю...
На „Ой" починаються наші пісні –
Вони з українського болю.

Василь Онуфрієнко

Так боляче любити в чужині

Так боляче любити в чужині
Гаї далекі, води, білі зими,
І ждать чогось, і вгадувать вві сні,
Яким руслóм життя твоє пливтиме.

А серце жде, все жде і жде чогось,
Ось прийде щось –
і все ніяк не знати...
Коли б щось інше – бурею знялось,
Чи зацвіло, мов дерево крислате!..

Коли б щось інше: грім чи вість
лунка,
Бо тяжко так: не жити і не вмерти!
Ні, сум пішов!..
Міцніє знов рука
І серце знову впевнене і вперте.

Так, сум пішов, затих, немов струна.
Та я ж живий і вільний –
треба жити!
А чужина... Можливо, лиш вона
Навчила жити, думати й любити.

НОВІ ВИДАННЯ

Український письменник про діяспору

Книжка дніпропетровського письменника Фіделя Сухоноса „Українська Америка зблизька" така цікава й інтригуюча, що годі від неї відірватися, не дочитавши до кінця. Її зміст – це глибокооб'єктивна аналіза трагічної долі українського народу, як в Україні, так і поза її межами. В цій праці про американського українця автор правдиво зображає його успіхи й неуспіхи на чужині. Не приховує здивування з приводу самовідданого збереження національної свідомости й рідної мови другою і третьою генерацією. Їхня згуртованість в організаційних мережах, уможливила великі успіхи в політичному, релігійному, суспільно-громадському житті. Їхня працьовитість, жертвенність та любов до України – подиву гідна. Церкви, народні доми та організаційні домівки, можна сміло назвати мініятюрною Україною на чужині. У цій об'єктивній аналізі автор проводить розумну порівняльну паралелю з життям пригнобленого народу в Україні. І це дає змогу дезорієнтованому жителеві України дізнатися правду, яка так потрібна йому тепер.

Метою автора в цій праці не є вивищувати американського українця, а радше запевнити людей прикладами, що бажання і віддана праця кожної людини є запорукою поліпшення свого буття. Великою мірою саме за дарововзроблені жінками вареники в Америці збудовано церкви, школи та народні доми. Автор наголошує, що комуно-соціялізм в Україні є безповоротним пережитком. Ідеї сучасних Ткаченків і Симоненків загрожують поновним уярмленням нації. Вони не згадують народові, що дочка Сталіна Світлана ніколи не повернулась до батьківського „раю". Вони не говорять про те, що в липні цього року син славнозвісного Хрущова прийняв громадянство США – тієї країни, яку, б'ючи черевиком по трибуні в ООН, Хрущов нахвалявся обігнати. А надворі, де зібралися українські демонстранти, погрожував: „Бандеровцы, мы вас єщо пожарім на сковородє!".

Не можна також не згадати авторового захоплення РУНвірою, якій він присвятив чимало місця. Слід відверто сказати, що стосовно цього питання автор замало поінформований, тому на цю тему не варто й дискутувати. Вважаю, що конфесійних проблем в Україні тепер існує більше, ніж треба, то чому підсилювати їх тепер? Коли він сам стверджує, що завдяки одній релігії євреї пережили вікову неволю, що є правдою, і ця сама ідея їхнього самозбереження не змінилась і сьогодні. Коли запитаєте еврея: яка твоя національність? Єврейська. Яка твоя релігія? Юдейська. Завдяки їхній ідеї, яку варто наслідувати, вони здобули державу, є силою і живуть в добробуті. Коли б ми підемо об'єднано за голосом патріотів-самостійників, які ідуть під кличем „Бог і Україна", то невдовзі Україна, найбільша й найбагатша країна в Европі, витре сльози усім українцям у світі.

Книгу Ф. Сухоноса „Українська Америка зблизька" можна придбати авіяпоштою. Чеки на 15 дол. надсилати на ім'я Іларіона Хейлика. Адреса: **Ilarion Chejlyk, 45 Mountain Ave. Warren, N. J. 07059, USA.**

Іван Буртик

Книжка про злочини ЧК-ГПУ-НКВД

У київському видавництві „Абрис" вийшла книжка „ЧК–ГПУ–НКВД в Україні". Автори – доктор історичних наук Юрій Шаповал, доцент Харківського державного технічного університету Вадим Золотарьов та генерал-майор юстиції Володимир Пристайко, використовуючи архівний матеріял, розповідають про долі працівників ЧК-ГПУ–НКВД в Україні і ролю, яку вони відігравали в утвердженні тоталітарного режиму. Книжка містить унікальні документи, які розкривають справжню функцію чекістських органів в системі більшовицької державности. Товариство Української Мови в Чикаго вирішило придбати по одному примірникові цієї книжки для всіх 25 обласних „Просвіт" в Україні. Коли б хто з читачів хотів придбати цю книжку, подаю адресу видавництва:

Видавництво гуманітарної літератури „Абрис", вул. Трьохсвятительська, 4, 252001, Київ-1, Україна.

Д-р Богдан Боднарук

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
запрошує членів й українське громадянство

на доповідь

ВРАЖЕННЯ ІЗ ЗУСТРІЧІ З УКРАЇНСЬКОЮ СПІЛЬНОТОЮ У КАЗАХСТАНІ, УЗБЕКІСТАНІ І РОСІЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ,

яку виголосить

д-р АСКОЛЬД ЛОЗИНСЬКИЙ
- президент Світового Конгресу Українців,

що відбудеться:

у суботу, 25 вересня 1999 р., о годині 5-ій вечора, в домі НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями, у Нью-Йорку.

Управа НТШ

В УКРАЇНІ

На Всеукраїнських літніх спортивних іграх

КИЇВ. (Юрій Щербак - ДІНАУ). 25 вересня на головному стадіоні країни "Олімпійський" відбудеться церемонія урочистого закриття перших Всеукраїнських літніх спортивних ігор. На сьогодні завершилися фінали з більшості видів спорту, а також змагання спортсменів-інвалідів, студентів, працівників правоохоронних органів та військовослужбовців.

На турнірі з важкої атлетики, який завершився в Донецькому, було побито 30 рекордів України, а Ігор Разоренов встановив світове досягнення. Старти за програмою Ігор стали доброю підмогою напередодні надзвичайно важливої події - Олімпіяди в Сіднеї. На сьогодні Україна вже має 146 олімпійських ліцензій з семи видів спорту.

21 вересня почнеться завершальний вид програми перших Всеукраїнських літніх спортивних ігор: у бій вступлять легкоатлети. Одночасно відбудеться і Спартакіяда робітничих колективів.

Сьома світова олімпіяда з шахів

ЯЛТА. (Сергій Павлів - ДІНАУ). У Міжнародному дитячомуцентрі "Артек" відкрилася сьома Світова дитяча Олімпіяда з шахів, що вперше проводиться на теренах СНД. Впродовж двох тижнів майбутні чемпіони світу, юні представники 27- ми країн продемонструють свою майстерність за шаховою дошкою. На Олімпіяду прибули також чемпіон світу Анатолій Карпов, багаторазова чемпіонка світу Майя Чибурданідзе, український гросмейстер Василь Іванчук, президент ФІДЕ Кірсан Ілюмжинов.

Футбол: Евро-2000

Футболісти збірної України у своєму передостанньому матчі відбіркового турніру чемпіонату Европи-2000 перемогли в Рейк'явіку команду Ісляндії. Карний м'яч на 43-й хвилині забив Сергій Ребров.

Андрій Шевченко атакує ворота збірної Ісляндії.

Цей удар був призначений суддею за грубу гру Петера Мартінсона проти нападаючого української команди Андрія Шевченка. Після цього ґоля гості зосередилися на обороні і не допустили ісляндців до своїх воріт. Господарі мали дві нагоди здобути ґоля, але Гейдар Гельґусон і Рунар Кристинсон не досягнули мети.

Табеля ігор:

	І	В	Н	П	М	О
1.Україна	19	9	5	4	0	13-3
2.Росія	18	9	6	0	3	21-11
3.Франція	18	9	5	3	1	14-8
4.Ісляндія	15	9	4	3	2	10-4
5.Вірменія	5	9	1	2	6	5-15
6.Андора	0	9	0	0	9	3-25

Матчі, що залишилися:

9 жовтня. Росія - Україна, Франція - Ісландія, Андора - Вірменія.

Результати інших зустрічей у 4-й групі:

Андора - Росія - 1:2 /1:1/
Вірменія - Франція - 2:3 /1:1/

В ДІЯСПОРІ

Змагання на першість УСЦАК з плавання

Предсідник УНСоюзу Уляна Дячук вручає нагороди кращим плавцям.

4 вересня, в басейні Союзівки, відбулись 43-ті щорічні плавацькі змагання за першість Української Спортової Централі Америки і Канади. Змагання з плавання і тенісу в нинішньому році були присвячені 75-річчю УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж. і Карпатського Лещатарського Клюбу в США і України. Саме про ці річниці згадали під час офіційного відкриття змагань член проводу тенісових першостей інж. Р. Ракочий і голова УСЦАК М. Стебельський. Відкриваючи цю велику спортову імпрезу предсідник УНСоюзу Уляна Дячук привітала учасників та побажала їм успіхів. Плавацькі змагання, на які було зголошено 38 учасників від чотирьох спортових осередків і молодечих організацій з різних штатів Америки (не прибули наші плавці з Канади), пройшли в 43 плавацьких конкуренціях. Як і в попередні роки в цих першостях якісно і чисельно перевищували інших плавців УСО „Тризуб" з Філядельфії і УСВТ „Чорноморська Січ" з Нюарку. Цим разом плавці „Тризуба" остаточно виграли клюбову першість, а окремі з них встановили нові рекорди УСЦАК. Змагання, як і в попередніх роках, добре підготувала і вправно перевела досвідчена ланкова з плавання УСВТ „Ч. Січ" і УСЦАК Марійка Бокало при дружній співпраці І. Макара (гол. суддя), Т. Міджака (стартер), М. Макар, Х. Процюк і Я. Василак (секретарі). Обов'язки часових суддів виконували П. Процюк, М. Целюх, Ю. Кобрин, І. Вацик, Р. Василак, Ю. Дуда, Ю. Лесюк, Р. Ковбаснюк і Х. Кнарвик.

Висліди змагань

Хлопці 10 років і молодші

25 м вільним стилем:
1. **М. Кибало** (СУМ) - 21.90 сек.
2. **Р. Ковбаснюк** (СУМ) - 26.82
3. **О. Григорович** („Ч. Січ") - 33.06

50 м вільним стилем:
1. **Н. Кобрин** („Ч. Січ") - 26.58
2. **Р. Ольховецький** (Тризуб) - 54.47

25 м грудним стилем:
1. **М. Кибало** - 26.58
2. **Р. Ковбаснюк** - 37.54
3. **Р. Ольховецький** - 37.80

25 м горілиць:
1. **Р. Ольховецький** - 28.85
2. **Р. Ковбаснюк** - 37.46
3. **А. Дуда** (Тризуб) - 43.27

25 м метеликом:
1. **М. Кибало** - 27.64

Гінці - 4х25 м. вільним:
А. Дуда, А. Ольховецький, Р. Ольховецький, Т. Григорович - 2:18.51 хв.

Дівчата 10 років і молодші

25 м вільним:
1. **А. Лесюк** (Тризуб) - 16.92
2. **Т. Василик** („Ч. Січ") - 29.82

50 м вільним:
1. **А. Лесюк** - 36.74
2. **Т. Григорович** („Ч. Січ") - 41.24
3. **Т. Василак** - 1:15.99

25 м грудним:
1. **Т. Григорович** - 26.65
2. **Т. Василак** - 36.65

25 м метеликом:
1. **А. Лесюк** - 20.16
2. **Т. Григорович** - 24.06.

Хлопці 11–12 років

25 м вільним:
1. **Д. Зеленка** („Ч. Січ") - 14.41
2. **Н. Кобрин** („Ч. Січ") - 17.60

50 м вільним:
1. **Д. Зеленка** - 32.20

25 м горілиць:
1. **Н.Кобрин** - 31.07

25 м грудним:
1. **Д. Зеленка** - 19.50

Гінці 4х25 м вільним стилем:
Н. Кобрин, М. Кибало, О. Григорович, Р. Ковбаснюк - 1:47.80.

Дівчата 11–12 років

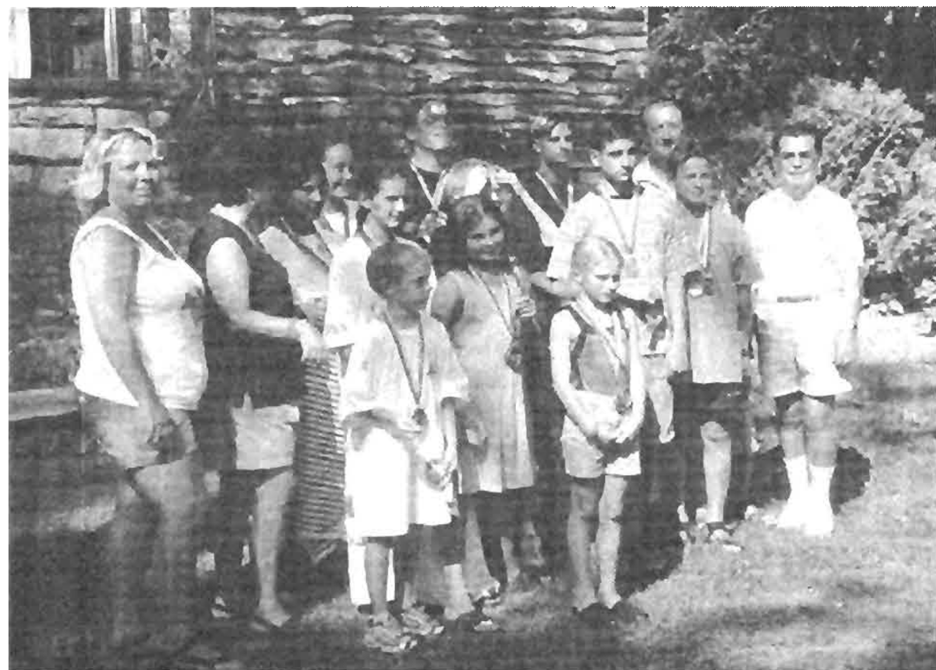
25 м вільним стилем:
1. **К. Ольховецька (Тризуб)** - 16.88
2. **С. Падох („Ч. Січ")** - 19.33

50 м вільним:
1. **Р. Вацик** („Ч. Січ") - 34.37

25 м горілиць:
1. **К. Ольховецька** - 20.52
2. **С. Падох** - 26.99

25 м грудним:
1. **Р. Вацик** - 20.35

(Закінчення на стор. 22)

Учасники змагань з плавання.

Змагання з плавання

(Закінчення зі стор. 21)

2. **С. Падох** – 24.28
3. **К. Ольховецька** – 25.90

25 м метеликом:
1. **Р. Вацик** – 18.80

Хлопці 13–14 років

100 м змінним стилем:
1. **Б. Лончина** („Ч. Січ") – 1:21.47

50 м вільним:
1. **М. Макар** („Ч. Січ") – 37.88

50 м горілиць:
1. **Б. Лончина** – 38.87

50 м грудним:
1. **М. Макар** – 41.32

50 м метеликом:
1. **М. Макар** – 32.26
2. **Б. Лончина** – 39.10

Гінці 4х50 м:
Б. Лончина, Д. Зеленка, М. Макар, М. Целюх – 2:04.80.

Дівчата 13–14 років

100 м змінним стилем:
1. **Н. Целюх** (Тризуб) – 1:22.72
2. **С. Дуда** (Тризуб) – 1:24.55
3. **І. Лончина** (Пласт) – 1:41.68

50 м вільним:
1. **Х. Лесюк** (Тризуб) – 29.38
2. **К. Йовик** (Ч. Січ) – 32.76
3. **М. Кнарвик** („Ч. Січ") – 36.21.

100 м вільним:
1. **Х. Лесюк** – 1:04.,69 (рекорд УСЦАК)
2. **І. Лончина** – 1:32.07

50 м горілиць:
1. **Н. Целюх** – 38.57
2. **К. Йовик** – 41.12

50 м грудним:
1. **С. Дуда** – 40.36
2. **К. Йовик** – 44.24
3. **І. Лончина** – 50.62.

50 м метеликом:
1. **Х. Лесюк** – 32.53
2. **Н. Целюх** – 35.35
3. **С. Дуда** – 39.36.

Гінці 4х50 м:
А. Лесюк, Х. Лесюк, Н. Целюх, С. Дуда – 2:42.93; **Н. Кнарвик, Р. Вацик, С. Падох, Т. Ольховецька** – 2:42.45.

Хлопці 15 років і старші

100 м змінним:
1. **А. Міджак** (Тризуб) – 1:08.31
2. **Т. Макар** („Ч. Січ") – 1:14.28
3. **Г. Зеленка** („Ч. Січ") – 1:14.54

50 м вільним:
1. **Р. Токарчик** – 25.95 (рекорд УСЦАК)
2. **А. Міджак** – 26.00
3. **П. Міджак** – 26.93 (усі Тризуб).

100 м вільним:
1. **А. Токарчик** – 57.42
2. **А. Міджак** – 57.81
3. **П. Міджак** – 1503.54

50 м горілиць:
1. **А. Токарчик** – 31.77
2. **Г. Зеленка** – 34.19
3. **Т. Макар** – 36.80.

50 м грудним:
1. **Р. Токарчик** – 34.75
2. **Т. Макар** – 35.24
3. **П. Міджак** – 35.46

50 м метеликом:
1. **Р. Токарчик** – 28.20
2. **А. Токарчик** – 21.33
3. **М. Целюх** – 34.59.

Гінці 4х50 м змінним:
Б. Токарчик, П. Міджак, А, Токарчик, А. Міджак – 2:03.96.

Дівчата 15 років і старші

100 змінним:
1. **С. Нукало** (Тризуб) – 1:25.45
2. **Н. Кнарвик** („Ч. Січ") – 1531.09

50 м вільним:
1. **С. Токарчик** (Тризуб) – 32.63

50 м горілиць:
1. **Н. Кнарвик** – 43.09

50 м грудним:
1. **С. Нукало** – 44.39

50 м метеликом:
1. **С. Токарчик** – 38.59
2. **С. Нукало** – 39.26

По закінченні змагань відбулася церемонія вручення медалів та інших нагород, що їх встановив УНСоюз. Провідниця змагань М. Бокало подякувала усім учасникам і батькам, що прибули на змагання, представила присутніх – предсідницю УНС У. Дячук, голову та інших членів проводу УСЦАК.

Уляна Дячук висловила подяку проводові змагань на чолі з М. Бокало за чітке й успішне переведення змагань. Голова УСЦАК М. Стебельський подякував УНСоюзові за встановлення нагород, що їх вручили переможцям М. Бокало, Х. Процюк, У. Дячук, М. Стебельський і О. Твардовський.

Підсумкова таблиця змагань:

клюб	точки
1. УСО „Тризуб", Філядельфія	– 169
2. УСВТ „Ч. Січ", Нюарк	– 145
3. СУМ	– 28
4. Пласт	– 5

Омелян Твардовський

Календарець тенісових змагань –1999

18–19 вересня	– КЛК, Союзівка
2–3 жовтня	– „Тризубівка"

Конкурс юних українських талантів

25 вересня у рамках Українського фестивалю у Malaparadis Park, Cedar Knolls, Whippany, відбудеться конкурс юних українських талантів. Діти змагатимуться у трьох категоріях: 1) співу та декламації, 2) танцю та сценічного мистецтва, 3) гри на музичних інструментах. Всі учасники конкурсу отримають цінні подарунки. Три переможці у кожній категорії отримають грошові винагороди.

Головними спонзорами конкурсу є Western Union, українські кредитівки та адвокатська контора Джері Куземчака.

Зголошуйтесь на конкурс, зателефонувавши до Петра Рибчука на 201-246-0109.

Особливе звертання до бабусь і дідусів. Якщо ви знаєте про музичні таланти свого онука, розкажіть йому про конкурс, запропонуйте також взяти участь у змаганні.

ЗВЕРНЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВІДБУВАЛИ ПРИМУСОВІ/РАБСЬКІ РОБОТИ НА КОРИСТЬ НІМЕЧЧИНИ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (тільки для українців, які проживають за межами України)

Мирослав Смородський, разом з адвокатом Петром Рабіновичем та *Укрінюрколегією*, Київ, Україна, порушили судову справу проти промислових компаній Німеччини від імені українців, які були вивезені до Німеччини, або до інших країн, на примусові/рабські роботи. Ця справа є подібною до тих, розгляд яких зараз відкладений судами Сполучених Штатів, і які були порушені від імені інших вихідців зі Східної Європи. Якщо переговори, що зараз ведуться, будуть успішно завершені, то буде визначено розмір компенсацій для українців, які відбували примусові роботи і покладено край порушенню подібних справ у майбутньому. З **4-го жовтня** суд розпочинає продовження своєї роботи. *Якщо ви були на примусових роботах в Німеччині і якщо ви проживаєте за межами України, то просимо вас якнайшвидше заповнити нижче подану анкету, і відправити її через інтернет, або поштою на вказані адреси.*

Ця акція проводиться з метою отримати якомога більше інформації, яку потрібно мати **тільки** для успішного проведення подальших переговорів і уточнення загальної кількості осіб, які відбували примусові роботи, а на даний час є живими і проживають за межами України. Всі особи, що були живими станом на 16 лютого 1999 року будуть враховані.

Це інформаційне повідомлення не є правовим захистом чи юридичним поданням і не передбачає встановлення правових стосунків з клієнтами. Цим зверненням та інформаційним провідомленням не передбачається прийняття будь-яких зобов'язань. Отримана інформація допоможе адвокатській конторі та адвокатам визначити відносно реальне число кількості українців, які відбували примусові роботи в Німеччині, а в даний час живуть за межами України. Це також допоможе нам тримати вас в курсі вирішення зазначеної справи.

Для сприяння цій роботі просимо вас заповнити подану нижче форму анкети і дати відповідь на запитання якнайдетальніше та відправити заповнену анкету з відповідями на запитання через Інтернет або поштою. Перевага віддається Інтернету (**www.smorodsky.com/forcedlabor/survey.html**), оскільки це прискорює обробку даних. **Звертаємось до всіх зацікавлених організацій надати нам допомогу у цій справі, особливо якщо є можливість передачі інформації засобами електронного зв'язку.**

Примітка: ранійше подані заяви не мають відношення до цього нового судового позову. Просимо всіх зголоситися заново виповнивши цю анкету.

Проживаючим в Україні заповняти цю форму не потрібно, оскільки ці особи вже враховані. Вся подана і отримана інформаійя є конфіденціальна. Виразно писати друкованими ***латинськими буквами.***

Прізвище ______ | **Ім'я** ______ | **По-батькові** ______

Адреса (вул,кв) ______

Місто ______ Штат, Провінція ______

Поштовий індекс ______ Країна ______

Тел (необов'язково) ______ E-mail (необов'язково) ______

Дата народження (мм/дд/рр) ____/____/____ Держава громадянства *(на даний час)* ______

Чи працювали ви на примусових роботах в концентраційному таборі або Гетто?*
☐ так ☐ ні
Чи працювали ви на примусових роботах в приватній німецькій компанії?*
☐ так ☐ ні
Чи працювали ви на примусових роботах в державній німецькій компанії, наприклад на залізниці або на фабриках СС?* ☐ так ☐ ні
Чи працювали ви на примусових роботах в господарстві німецького фермера або інших приватних осіб?*
☐ так ☐ ні
** Просимо звернути увагу, що праця дітей теж має враховуватись у вищезазначених пунктах.*
Чи були ви дитиною на примусових роботах (12 років і менше) разом або окремо від батьків (батька,матері)
☐ так ☐ ні
Звідки ви були вивезені? (**місто, країна**) ______

Куди ви були вивезені? (**місто, країна**) ______

Коли (приблизна дата) почались для вас примусові роботи? (мм/дд/рр) ____/____/____ Вік у той час ______

Коли (приблизна дата) завершились для вас примусові роботи? ____/____/____ Вік у той час ______

Список (короткий) компаній, таборів, господарників де ви працювали:

______

Вид роботи, яку ви виконували (кравець, швець, шлюсар, і т.д.): ______
Документи, які ви маєте для підтвердження примусової праці:
• Arbeitskarte ☐ так ☐ ні • паспорт ☐ так ☐ ні • друге (поясніть) ______
Чи є у вас ощадна книжка, на яку відраховувалась ваша заробітня плата?
☐ так ☐ ні
Якщо так: чи отримали ви або ваша сім'я прибуток від цих заощаджень?
☐ так ☐ ні
Приблизна сума у тодішніх марках, які не були реалізовані вами на *момент закінччення війни:*
______DM

Адреса Інтернет: **http://www.smorodsky.com/forcedlabor/survey.html**
або БРАМА в український світ: **http://www.brama.com/**

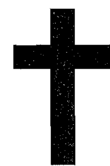
Поштова адреса:
Forced/Slave Labor Litigation Survey
Myroslaw Smorodsky PA
PO Box 1705
Rutherford, NJ 07070 USA

Дата заповнення анкети

Пам'яті д-ра Павла Турули

Сьогодні постають в моїй пам'яті притьмарені часом 1930-ті роки, по вінця насичені молодим ентузіязмом, фанатичною вірою і завзяттям української молоді західних областей України. Люди того покоління боляче переживали трагедію української національно-визвольної революції і глибоко вірили, що саме їм призначено завершити перемогою справу батьків. Тепер, коли вже існує самостійна українська держава, немає сумніву, що тодішній ентузіязм, самовідданість і жертовність, які виявили борці українського підпілля, члени ОУН, вояки УПА, в чималій мірі спричинилися до сучасного державного відродження. Радів цій перемозі і д-р Павло Турула. Коли ми з ним вперше зустрілися на початку 1930-их років в Перемишлі, то разом вивчали абетку націоналістичної ідеології, їздили по селах на зібрання „Просвіти" і кооперативів, вчилися в польських вищих школах. Юний Павло Турула вже тоді мав зформовані погляди на життя і завдання молодого націоналіста, любив громадське життя. Наші шляхи розійшлися, коли він потрапив до польської в'язниці, а знову ми зустрілися в 1939 році, перед падінням Польщі, в Ґданську, коли я на нелеґальному становищі і при зброї іноді користувався з гостинної хати Галі і д-ра Павла Турулів. Він тоді був керівником лябораторії і професором Фармацевтичного інституту, поставляв медикаменти для ужитку ОУН і УПА. Павло Турула розумів потребу створення політичного органу, якому були б підпорядковані окремі формації ОУН і УГА. Так почалася наша співпраця над основними документами УГВР, її плятформою, устроєм і Універсалом. Серед його однодумців були Кирило Осьмак, обраний на Великому зборі Президентом УГВР, економіст Василь Потішко, біолог і агроном Павло Шумовський, політик Василь Мудрий та інші. Павло Турула був активним також в діяспорі, передовсім в таборах Німеччини, а згодом в Чикаґо і нарешті в Норт-Порті, Фльорида. Павло Турула прислухався до думок інших, був демократом з переконання і справжнім патріотом.

Д-р Мирослав Прокоп

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в п'ятницю, 3 вересня 1999 р., відійшов від нас у вічність наш найдорожчий БРАТ, ВУЙКО, ШВАҐЕР і КУЗЕН

бл. п.
ВАСИЛЬ БОБЕЛЯК

народжений у 1925 р. в селі Димитріє біля Львова

ПАРАСТАС відбувся в четвер, 9 вересня 1999 р., у похоронному заведенні Lakeview Memorial Home, Clifton, NJ.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 10 вересня 1999 р. в українській греко-католицькій церкві св. Николая у Пассейку, Н. Дж., а опісля на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд-Бруку Н. Дж.

У глибокому смутку залишені:

сестра – ПАЗЯ БОБЕЛЯК-МАНДЗЮК з родиною в Україні
сестрінок – ВОЛОДИМИР ДЗІВАК з дружиною ВІРОЮ
швагер – ІВАН ДЗІВАК з дружиною АННОЮ
кузинки – ТЕОДОРА ГАРАСИМОВИЧ
– ОЛЕНА БОБЕЛЯК
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна йому пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять покійного ВАСИЛЯ родина просить замість квітів на могилу зложити даток на сиріт в Україні через Союз Українок Америки (адреса: UNWLA. INC 108 2nd Avenue, New York, NY 10003).

У ШОСТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

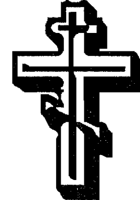
бл. п.
РОМАНА ДАНИЛЮКА

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
буде відправлена
в п'ятницю, 24 вересня 1999 р., о год. 8:30 ранку, в церкві св. Архистратига Михаїла, Менвілл, Н.Дж.

Рідних, приятелів і знайомих про молитви за спокій душі покійного просить:
дружина – МАРТА з родиною

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЬЮ-ЙОРКУ І НЬЮ-ДЖЕРЗІ

Ділиться сумною вісткою з членством та українським громадянством, що 12 вересня 1999 р. відійшов у вічність

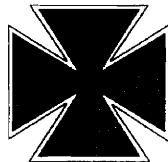
бл. п.
д-р мед. КЛИМЕНТІЙ РОГОЗИНСЬКИЙ

Видатний лікар-хірург, співзасновник Українського Лікарського Товариства. Перший секретар УЛТПА (1950-1956 рр.). Меценат українського мистецтва у Нью-Йорку. Член-меценат НТШ, українських музеїв у Нью-Йорку і Стемфорді. Громадський діяч.

Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття.

Управа Відділу

ДИРЕКЦІЯ ОСЕЛІ ОДВУ ім. О. ОЛЬЖИЧА

Ділиться сумною вісткою з членами та українською громадою, що в понеділок, 6 вересня 1999 р., відійшов у вічність колишній голова та адміністратор оселі

св. п.
інж. ВОЛОДИМИР ЗУЛЯК

Опечаленій родині висловлюємо глибоке співчуття.

Управа Оселі ОДВУ ім. О. Ольжича

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в неділю, 12 вересня 1999 р., несподівано відійшов у вічність на 77-му році життя наш ЧОЛОВІК, БРАТ, ДЯДЬКО

бл. п.
д-р мед. КЛИМЕНТІЙ РОГОЗИНСЬКИЙ

ПАРАСТАС – в п'ятницю, 17 вересня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью-Йорку.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ – в суботу, 18 вересня, о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Нью-Йорку і похоронення на цвинтарі Кат. Церкви Вознесіння в Перт Амбой, Н. Дж.

В глибокім смутку:

дружина – ОЛЬГА
брат – БОГДАН з дружиною АДРІЯНОЮ в Україні
племінники – БОГДАН з родиною в Україні
– МИРОН в Україні
сестра дружини – ІРЕНА СРІБНА зі сином БРУСОМ РОБЕРТСОНОМ з родиною
сестрінка – ЛЮБОМИРА КРУПА з чоловіком ТЕОДОЗІЄМ і сином ЯРКОМ
хрещениця – ЛАРИСА КРУПА СЛОБОДЯНИК з чоловіком ОЛЕКСАНДРОМ.
родина – СЕНИЦІВ
родини в Україні: – КОМАРЧЕВСЬКІ, ГРИНІВ і КУЗІВ.

Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви на Український Музей в Нью-Йорку.

Вічна йому пам'ять!

У 30-ту сумну річницю смерти

бл. п.
БОРИСА ДРАГАНА

24.VII.1953 – 20.IX.1969

будуть відправлені

Заупокійні Служби Божі

В БАФФАЛО	**– церква св. Миколая –**	**14 вересня 1999 р.**
В ДЖЕРЗІ СИТІ	**– церква св. апп. Петра і Павла –**	**20 вересня 1999 р.**
В ГОЛЕШЕВІ (Україна)	**– церква св. Антонія –**	**20 вересня 1999 р.**
В ЧИКАҐО	**– собор св. Миколая –**	**21 вересня 1999 р.**

Вічна йому пам'ять!

Сестра ОКСАНА
з чоловіком ЮРІЄМ КРАВЦЕВИМ
і доньками ОЛЕНОЮ і НАТАЛКОЮ;
Родини: ГОРЧИНСЬКИХ, ФЕРЕНЦЕВИЧІВ, ЧМОЛІВ, ГУБЕРІВ, ЛУЦЕВИХ, КРАВЧУКІВ; МАРІЯ ЛОГАЗА.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 20 червня 1999 р. після важкої недуги відійшов у вічність на 83 році життя наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДО

СЛ. П.

МАРКО МАШЛЯНКА

Цією дорогою висловлюємо нашу найщирішу подяку усім, що своєю присутністю вшанували пам'ять покійного під час Святої Літургії, відпровадження тіла на український цвинтар св. Марії у Факс Чейс та за участь в тризні.

Також щиру подяку складаємо парохові української католицької церкви Христа Царя всечесному о. Ярославові Курпелю за похоронні відправи, Службу Божу в пам'ять покійного Марка.

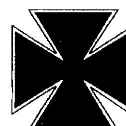
Сердешно дякуємо усім, що зложили пожертви на Служби Божі, нехай Всевишній винагородить Вас щедрими ласками. Також щира наша подяка за квіти, що були зложені біля домовини покійного. Спасибі Вам.

Найщирішу подяку висловлюємо вельмишановному докторові Романові Дикому за батьківську опіку під час важкої і довгої недуги покійного чоловіка, батька й дідуня. Ваша щирість, доброзичливість і розрада для мене, як дружини, улегшували мій біль і терпіння. Нехай Всевишній Господь винагородить Вас щедрими ласками й довгим життям.

Дружина АННА і сини ОРЕСТ та ІГОР

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ(ОДВУ)

ділиться сумною вісткою з членами та українською громадою, що в понеділок, 6 вересня 1999 р., відійшов у вічність член ОУН, довголітній член та колишній голова Центральної Управи ОДВУ

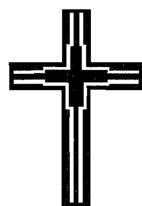
СЛ. П.

інж. ВОЛОДИМИР ЗУЛЯК

опечаленій РОДИНІ складаємо наші глибокі співчуття

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що у вівторок, 24 серпня 1999 р., на 81 році життя, після довгої недуги відійшов у вічність наш найдорожчий БАТЬКО і ЧОЛОВІК

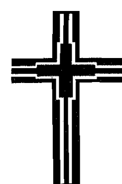
бл. п.

ЙОСИФ ЯРОСЛАВ МАРТИНЕЦЬ

ПОХОРОННІ відправи відбулися в п'ятницю, 27 серпня 1999 р., в укр. кат. церкві св. Івана Хрестителя у Riverhead, NY, а потім похорон на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишилися:
дружина – НАТАЛКА,
дочка – ЛІДА з чоловіком ЮРІЄМ,
братова – ЛІДА МАРТИНЕЦЬ,
та ближча і дальша родина в Америці і Канаді.

Вічна йому пам'ять!

З глибоким смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що в понеділок, 13 вересня 1999 р., на 91-му році життя, відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ОЛЕНА ГОДОВАНЕЦЬ

ПАРАСТАС відбувся в четвер, 16 вересня 1999 р., о год. 7:00 вечером в похоронному заведенні Kucko-Anthony-Kertesz, 95 West Waterloo Road, Akron, Ohio.

ПОХОРОН в п'ятницю, 17 вересня 1999 р. о год. 10:00 ранку в церкві Святого Духа, 1866 Brown Street, Akron, Ohio. Опісля тіло буде перевезене на український цвинтар Пречистої Діви Марії на Факс Чейс біля Філядельфії.

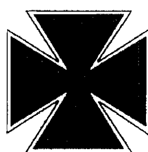
ПОМИНАЛЬНІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 18 вересня 1999 р. о год. 11-ій ранку на Факс Чейсі.

Залишені в смутку:

син – д-р ЮРІЙ з дружиною ОКСАНОЮ
брат – д-р ВОЛОДИМИР ПУШКАР
внуки – МАРІЯ з чоловіком д-ром МАРКОМ БЕЙ
– ПАВЛО з дружиною ІВАНКОЮ
– МАРКО з дружиною СУЗАН
правнуки – ХРИСТОФОР, КАТЕРИНА, АЛЕКСАНДРА, ДАНЯ і МИКОЛА

Вічна її пам'ять!

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА
КРАЙОВА УПРАВА В США

Повідомляємо, що 6 вересня 1999 р. несподівано відійшов у вічність наш побратим

СВ.П.

ВОЛОДИМИР ЗУЛЯК

нар. 28 червня 1920 р. в Ставку

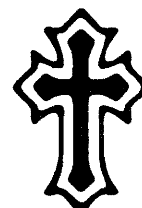
Хор. 1-ої Української Дивізії УНА, довголітній член Крайової Управи Братства в США.

Крайова Управа Братства висловлює глибоке співчуття дружині та родині покійного.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 10 вересня 1999 р., у похоронному заведенні Насевича у Філядельфії, а похорон в суботу, 11 вересня 1999 р., на дивізійному цвинтарі у Факс Чейсі, Дженкінтавн, Па.

Крайова Управа Братства
кол. вояків 1-ої УД УНА в США

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 4 вересня 1999 р. відійшла від нас у вічність найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл.п.

СОФІЯ СЕРАФИН

з дому МАЦУК

нар. в Жидачеві, Україна, довголітня членка СУА.

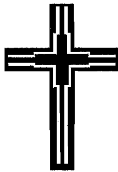
ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 7 вересня 1999 р., у похоронному заведенні Thomas Quinn, Funeral Home в Асторії, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 8 вересня 1999 р., з похоронного заведення до укр. кат. церкви Чесного Хреста в Асторії, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н.Й.

В глибокому смутку залишені:
чоловік – ЙОСИФ СЕРАФИН,
дочка – РЕНЯ з чоловіком ТОМОМ РАЄНОМ,
внуки – КАРІН з родиною,
– ЛОРІ з родиною,
– СТЕФАН,
брат – РОМАН МАЦУК з родиною в Україні,
сестра – ЛІДА СТЕМПІЦЬКА з родиною в Україні,
та ближча і дальша родина в Америці і в Україні.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 5 вересня 1999 р., відійшла у вічність на 88 році життя наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл.п.

ЗИНОВІЯ (з ПІСЕЦЬКИХ) КАМІНСЬКА

нар. 30 жовтня 1911 р. у Корневі, Україна,

одна з перших працівників "Маслосоюзу" на рідних землях, вже в США довголітня (понад 50 років) членка 26-го відділу СУА і зі своїм чоловіком бл.п. ОЛЕКСАНДРОМ основна фундаторка-піонер Вищої Середньої Школи при укр. кат. церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш.

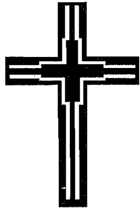
ПАНИХИДА відбулася в п'ятницю, 10 вересня 1999 р., о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Бугая, Гемтремк, Миш.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 11 вересня 1999 р., о год. 9:30 ранку з укр. кат. церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку на цвинтар Mount Olivet в Дітройті, Миш.

В глибокому смутку :
доњка – ХРИСТИНА ФЕДИНСЬКА з чоловіком ЮРІЄМ,
внуки – ОЛЕКСА та ІВАН,
сестри – ДАРІЯ у Дітройті, ХРИСТИНА в Україні,
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді.

Вічна її пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 13 вересня 1999 р. відійшов у вічність наш улюблений ЧОЛОВІК, СИН і БРАТ

бл. п.

ОРЕСТ БОГДАН ХЕМІЙ

ПАНИХИДА відбулася в четвер, 16 вересня 1999 р., о год. 7:30 веч. у Smith, Seaman & Quackerbush, 117 Maple Ave., Monroe, NY.

ПОХОРОННІ відправи відбулися у St. Mary's Educational Center Chapel у Washingtonville, NY. Похорон – на цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:
дружина – ЛІДА,
батько – ІВАН,
мама – МАРІЯ,
брат – ПЕТРО з дружиною ЮЛІЄЮ,
сестра – ОЛЯ з чоловіком БИЛОМ.

Вічна йому пам'ять!

П О Д Я К А

З волі Всевишнього відійшла від нас у вічність 21 січня 1999 р. наша дорога мама

бл. п.

ХРИСТИНА з ТЕРЛЕЦЬКИХ В О Є В І Д К А

Складаємо сердешну подяку усій родині, приятелям і знайомим, що не жалували труду, і так численно приїхали на похоронні відправи, щоб попращати та відпровадити нашу дорогу маму на місце її останнього спочинку.

Рівно ж дякуємо за поминальні Служби Божі, за численні вислови співчуття, за чудові вінки та квіти, та усім жертводавцям за їхню щедру жертвенність на добродійні цілі.

Всечеснішим отцям Тадеєві Кравчукові ЧНІ, парохові Собору св. Родини у Вашінґтоні та Леонідові Малькові ЧНІ, сотрудникові церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, як також панам Робертові Марковичеві з Вашінґтону та Михайлові Стащишинові з Нюарку висловлюємо дуже щиру вдячність за парастас, панахиди та похоронні відправи.

Наша спеціяльна подяка о. Василеві Харукові, тодішньому парохові Собору св. Родини у Вашінґтоні, за відвідини недужої з Найсвятішими Тайнами у лікарні та о. Тадеєві Кравчукові ЧНІ, за уділення тайни єлеопомазання. Рівно ж дякуємо отцям за відправлені Служби Божі.

Дуже дякуємо пані Христині Навроцькій, д-р Любі Стефанівській, д-р Марті Богачевській-Хомяк, директорові Володимирові Баранецькому, панові Юрієві Купчинському, та пані Ірені Яросевич за зворушливі пращальні слова та спогади про нашу незабутню маму.

З осібна щиро дякуємо паням Тані Терлецькій і Марійці Лішак за їхню невтомну працю і необхідну поміч після панахиди у Вашінґтоні.

Особливо глибоку вдячність висловлюємо Владиці Іннокентієві Лотоцькому ЧСВВ, Епархії св. Миколая у Чикаго; о. крилошанинові Андрієві Гановському з Катедри св. Йосафата в Пармі; о. крилошанинові Омелянові Шараневичеві з Керґонксону; о. Маркові Гірнякові зі Стемфорду; о. Олегові Романенкові, парохові церкви Різдва Пречистої Діви Марії у Лос Анджелес; і о. Александрові Авраменкові, парохові церкви Непорочного Зачаття у Сан Франціско, за численні Святі Літургії підчас недуги покійної та після її смерти.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:
д-р О. і д-р Т. Антоновичі, д-р А. Войнаровський, М. і М. Гірняки, В. і П. Камінські, д-р А. і Д. Левицькі, д-р Р. і П. Левицькі, Р. Макарушка, І. Олесницька, д-р М. і д-р Л. Олесницькі, д-р Я. і д-р Х. Раковські, О. Смаль, 78-ий відділ СУА, Т. Турянська з родиною, T. and A. Benyak, H. and C. Bryant, Dr. C. and J. Johnson, M. Majusiak, K. L. Marble, L. Marlow, J. Mc Kinley, W. and S. Shevak, L. Tangedal, N. and J. Williams, P. Williams, High Sierra Medical Group, Office of General Counsel, US Dept. of Commerce.

ПОЖЕРТВИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД СОБОРУ СВ. РОДИНИ

по	300 дол.	І. і М. Воєвідки, Р. і М. Слоневські;
по	200	М. і М. Гірняки, д-р Я. і д-р Х. Раковські;
по	150	д-р А. і Д. Слоневські, д-р Н. і М. Терлецькі;
по	100	В. і Х. Баранецькі, Н. і М. Базарки, І. і М. Вітковицькі, К. Воєвідка, А. і М. Галяревичі, Р. і Л. Книші, Я. Костирка, д-р Ф. К. Мостофі, К. Слоневська, О. Смаль, д-р Т. і Л. Шегедини, д-р М. і У. Яримовичі, Е. і Л. Яросевичі;
по	50	А. Книш, С. і Д. Мек Кей, д-р Р. і О. Палажії, д-р М. і д-р К. Раковські, Р. і д-р М. Хомяки;
по	25	Н. Базарко, Х. Громоцька;
	10	Д. Миськів.

Разом 2,910 дол.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

по	300 дол.	І. і М. Воєвідки, Р. і М. Слоневські, д-р А. і Т. Тершаківці;
по	200	К. Кузьмич, д-р Я. і А. Лешки, М. Строкон з родиною, С. Терлецька, Я. і К. Червоняки;
по	100	В. і Л. Базарки, К. і Т. Бені, Р. і І. Боднаруки, І. Букоємська, О. Граб, Р. і А. Граби, д-р І. Заяць-Дреснер, М. і Н. Захарченки, д-р Л. і У. Каминецькі, О. і М. Качмарські, д-р Р. Навроцька, Б. і Н. Перфецькі, Р. і У. Рондяки, М. Савицька, д-р Ю. і М. Саї, д-р Я. і О. Сидораки, д-р Ю. і д-р Л. Стефанівські, І. Сушків, д-р І. і О. Терлецькі, В. і М. Шарки, Е. і Л. Яросевичі;
	75	д-р Р. і М. Навроцькі;
по	50	Я. Бігун, Ю. і І. Хухри, М. Федірко, д-р Я. і Б. Ґелети, Ю. і М. Граби, д-р Р. і М. Легецкіс, Д. Макар, О. Макар, Б. і К. Пащини, Х. Перрелл, А. Рощаковська, Б. і Х. Шепеляві, С. Стецура;
по	25	Любов Бирровс, М. і д-р О. Голіяни, І. Т. Гординська, д-р Е. і А. Ґілі, Ю. і Х. Навроцькі, Я. Рубель, 64-ий відділ СУА, Т. і Т. Царики, В. і М. Чижики, М. і Л. Чолгани;
по	20	М. і Г. Гошовські, М. Козинува, Я. Стасюк, Л. Турчин;
	57	зложили урядники US Dept. of Treasury: S. Altheim, J. Kotze, A. Mac Namara, T. Semans, J. Shea, E. Stewart, H. Walsh.

Разом 5,112 дол.

ПОЖЕРТВИ НА КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ (КЛК):

по	200 дол.	І. і М. Воєвідки, д-р Я. Рожанковський, Р. і М. Слоневські;
по	100	М. Клюфас, Ю. і І. Ковалі, Я. і В. Криштальські, А. Сочинська, В. і М. Шарки, д-р Ю. Трухлий;
по	50	д-р Б. і Р. Вечерек, Р. і М. Гавриляки, В. і Д. Гнатківські, О. і А. Лазірки, д-р Ю. і д-р Л. Стефанівські, А. Терлецька, Т. Турянська, Ю. і Х. Ференцевичі;
по	30	Ю. І В. Купчинські, О. і М. Слупчинські;
	25	С. і М. Ґанкевичі.

Разом 1,685 дол.

ПОЖЕРТВИ НА РІЗНІ ЦІЛІ:
На сироти в Україні:
150 дол. О. Мороз;
На сліпих в Україні - Fight for Sight:
100 дол. д-р А. і Д. Якубовичі;
На American Cancer Society:
100 дол. М. і Г. Слоневські;
На св. Літургії пожертвували:
Ю. і М. Галущинські, О. і А. Лазірки, д-р А. і Д. Слоневські, К. Слоневська, І. і Н. Хоми, 78-ий відділ СУА.

Загальна сума 10,057 дол.

МИ ВСІМ НЕВИМОВНО ВДЯЧНІ,

СИН – ІГОР з дружиною МАРТОЮ
ДОЧКА – МОТРЯ з чоловіком РОМАНОМ СЛОНЕВСЬКИМ

В ДРУГУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ
від нас у вічність дорогого і незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА і ВУЙКА

бл. п.
ВОЛОДИМИРА ОБУЩАКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 25 вересня 1999 р., о год. 10-ій ранку, в українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла, 1013 Факс Чейс Ровд, Дженкінтавн, Па.,
в Катедральнім соборі в Івано-Франківському, Україна.

Рідних, приятелів і знайомих про пам'ять і молитви за спокій душі покійного просять:

дружина – СТЕФАНІЯ
дочка – ВІРА

Вічна йому пам'ять!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього несподівано відійшов від нас у вічність 3 травня 1999 р., найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ.

бл. п.
проф. д-р інж. ЛЕВ ТАРАБАН

Складаємо щиру подяку рідним, друзям і знайомим за участь в похоронних відправах, за листовні і телефонічні співчуття, прислані телеграми з України, квіти, пожертви на Служби Божі і добродійні цілі. Дякуємо всім, що з'єдналися з нами молитвою в цей найтяжчий для нас час і вшанували пам'ять покійного.

Сердешно вдячні о. Петрові Цимбалові за відслуження Панахиди, відправлення Служби Божої в церкві, за похоронні відправи, а також Панахиду в 40-ий день.

Дякуємо співакам церковного хору св. Покрови і дигентові Галині Грідлі-Сухань за спів на похоронних відправах

Дякуємо похоронному заведенню Пола Геріса в Рочестері, Н. Й. за старанне переведення похорону.

Дякуємо колегам з Рочестерського Інституту Технології за теплі слова про професійні досягнення покійного, який там викладав 30 років.

Дякуємо друзям, співробітникам з Глисон Воркс, які в промовах згадували покійного як здібного, відданого, фахового інженера, з яким вони довгі роки працювали.

Окрема подяка зятеві Гербертові, внукові Андрієві, доньці Ірені, друзям і парафіянам Олексі Скібіцькому, Романові Боднарові, Лідії Шарварковській за їхні теплі слова після похорону і Панахиди.

Щиро дякуємо другові Ростиславові Васеленкові і дружині її за поему „Світлій пам'яті покійного Л. Тарабана".

Сердешно вдячні М. І. Сметані, С. М. Гейзлер і всім друзям і парафіянам в Сан Дієго за відправлену Панахиду і поминальний обід.

Дякуємо всім, що разом з нами відпровадили нашого найдорожчого Лева на вічний спочинок.Нехай Всевишній Господь винагородить Вас за Ваші добрі серця!

В глибокому болю і смутку:

дружина – АЛЛА
донька – ІРЕНА
зять – ГЕРБЕРТ
внучата – АНДРІЙ, НАТАЛЯ і ДАНИЛО

та ближча і дальша родина в Україні і Казахстані.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ:

І. Г. Лагоіс, А. Н. Аркі, Б. У. П. Лагоіс, Б. Р. Курмаз і родина, І. М. Модіг, Л. Шарварковська, І. Коп і діти, С. М. Б. Гейзлер, І. О. Баран, д-р Ю. О. Н. Тимочко, Д. Версаке, І. Кестер, Рочестерський Інститут Технології, А. Е. Ді Сіантіс, Альберт Б. К. Гайтер, О. П. Слободинський.

НА СЛУЖБИ БОЖІ ПОЖЕРТВУВАЛИ:

А. Е. Ді Сіантіс і родина, Б. У. П. Лагоіс, О. Шурин-Бєлка, Катя Кузиляк, М. С. Луціано, С. К. Пальчик, Л. Д. Вайдер, Ф. Л. Піано.

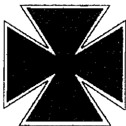
НА АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ:

С. Зіман і родина, Ш. А. Патер.

ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:

по	200 дол.	Алла Тарабан, І. Г. Лагоіс;
по	150	М. Фагараш, У. Р. Мартіндале;
по	100	М. Н. Слободинський, А. Омельченко і родина, Дж. Б. Карвер;
по	50	М. Н. Лоан, Ю. А. М. Соболевський, А. Е. Ді Сіантіс, О. С. Соробей;
	40	П. Д. Конторський;
	35	М. О. Кривки;
по	25	Т. Кузиляк, Л. Груммет, П. Єррік, С. І. Ольшанський, О. Л. Скібіцький;
по	20	Елдер Статесменс Клюб, Р. Г. Боднар, М. М. Лилак, А. Л. Шарамбура, Я. М. Синишин;
	18	Еллсон;
	15	Ж. Ді Сіантіс.

Покійний був довголітнім членом 285-го Відділу УНС.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 31 серпня 1999 р., на 80 році життя упокоївся у Бозі наш найдорожчий ЧОЛОВІК і БАТЬКО

бл. п.
БОГДАН ЛЕВИЦЬКИЙ

колишній член 1-ої Дивізії УНА

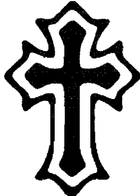
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у суботу, 4 вересня 1999 р., з церкви Непорочного Зачаття у Гемтремку на цвинтар св. Гробу.

Горем прибиті:

дружина – ІРИНА
син – ТАРАС
дочка – ІРИНА з чоловіком ДЖЕФОМ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні.

Вічна йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що несподівано відійшов від нас у вічність 9 вересня 1999 р. наш найдорожчий БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл.п.
ВОЛОДИМИР КОВБЛЯНСЬКИЙ

нар. 25 березня 1917 р. в Коломиї.

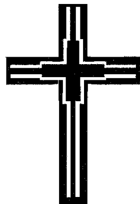
Похоронні відправи відбулися в понеділок, 13 вересня 1999 р., з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, на цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишив у глибокому смутку:
доньку – д-р МАРІЮ КОВБЛЯНСЬКУ,
сина – д-ра ОЛЕКСАНДРА з дружиною АНЕТКОЮ,
внучку – АДРІЯНКУ,
сестер у Канаді: ІРИНУ МОЛОДЕЦЬКУ, АННУ БАЛУК, МАРІЮ ЛИСЯК.

Вічна йому пам'ять!

Пожертви проситься слати на Фонд допомоги дітям в Україні:
конто 2233, c/o о. кан. МИХАЙЛО СТЕЛЬМАХ
Українська католицька церква св. Константина
515 University Ave., N.E.
Minneapolis, MN 55413-1944
тел.: 612 379-2394

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що у вівторок, 31 серпня 1999 р., відійшла у вічність на 73-му році життя наша дорога і незабутня ДРУЖИНА, МАМА і БАБУСЯ

бл. п.
ІРИНА СЕМАНЮК

нар. в Миколаєві, Львівської обл.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в суботу, 4 вересня 1999 р., в церкві Богоявлення в Рочестері.

В глибокому смутку залишилися:
чоловік – ВАСИЛЬ,
дочка – ХРИСТИНА з чоловіком JAMES BETHIN,
дочка – ЛЮБА з чоловіком БОГДАНОМ ДОВГАЛЮКОМ,
син першого чоловіка – ЮРКО ЮРКІВ,
внучка – СОНЯ ДОВГАЛЮК,
брат – ІГОР в Україні,
дочка сестри ХРИСТИНИ – МАРІЯННА,
син сестри ХРИСТИНИ – ВОЛОДЯ з дружиною КРІСТЕН,
дочка чоловіка – ЯРА з чоловіком АНДРІЄМ ЛІТОШЕМ і сином ІВАНЧИКОМ,
син – ТАРАС з дружиною ДАЄН і сином ЕРИКОМ,
швагри – ВОЛОДИМИР БУДЗЯК,
– ІВАН ЮРКІВ.

Вічна її пам'ять!

• РОЗШУКИ •

Родина розшукує вояків УПА: **ЦИПАНА ГАЛАЯ СЕМЕНОВИЧА**, родом з Рівенської обл., **МОТЧУКА ГРИГОРІЯ ІВАНОВИЧА**, родом зі с. Великий Стидень, Костопільського р-ну, Рівенської обл. Хто знає про них просимо повідомити: Україна, 284000 Івано-Франківськ, вул. Довбуша 12, Ципан Богдан. **Тел.: 03422-42788**

З причини з'їзду в Інсбруку розшукую **ПЛАТОНА-ІЗ'ЯСЛАВА ГАРАСИМЧУКА**, який у 1951 році виїхав до Нью-Йорку.
Тел.: (619) 449-6914 (Реня)

Розшукуємо Миколу (нар.1926р.) і Зиновія (нар.1925р.) Чмирів. Правдоподібно, живуть в Чикаго. Хто знає про них, або вони самі хай напишуть на адресу: **Ярослав або Омелян Чмир. Вул.Богдана Хмельницького 25, Ходорів, Львівська обл., Україна.**

• ПРАЦЯ •

Українець, 53 роки, професійний столяр, маляр, різьбар, добрий господар, водій може опікуватися старшою особою або дітьми, пошукує працю (бажано з проживанням) в околиці Н. Дж. після 20 вересня.
Тел. (732) 530-0224

Мужчина з України, 48 р., Заслужений майстер народної творчости України шукає роботи у США.
Адреса: Ukraine—Україна, 292084 Львівська обл., Пустомитівський р-н., с.Оброшино, пр. Вольського 4/4. Зволяхевич Василь.
Тел. в Україні: 011-38-03-230-48251
Тел.у США (941) 417-0505—Ірина.

ШУКАЮ ЖІНКУ –
до опіки 2 малих дітей. Платня до узгіднення.
Тел.: (301)515-3094, (703) 883-9382/ext. 2616

• НА ПРОДАЖ •

Добре утримана хата –„split-level", на 1.16 акрах землі в тихій околиці: 4 спальні, 1.5 лазнички, 28x34, огрівально-охолоджувальний варстат, басейн.
Ціна 134,500 дол.
Centry 21 Cherrytown Assoc.
(914) 626-2005

• РІЗНЕ •

Інструктор **Олександер** з ALL NATIONS DRIVING SCHOOL навчить водити авто.
Тел.: (973) 399-3735
Beeper 430-9823

• НА ПРОДАЖ •

На продаж чудовий різьблений і інкрустований стіл (coffee table). Довжина – 69", висота – 17", ширина 19 і 3/4". Рідкість!
Знижена ціна 3,000 дол. (вартість – 5,000 дол.)

З цієї продажі одержать сироти в Україні 500 дол. і місцева церква 500 дол.

За інформаціями дзвонити:
(305)-947-0239 до полудня або вечором.